

2024/1083

17.4.2024

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2024/1083,

11. aprill 2024,

**millega luuakse siseturul meediateenuste ühine raamistik ja muudetakse direktiivi 2010/13/EL
(Euroopa meediavabaduse määrus)**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Sõltumatutel meediateenustel on siseturul ainulaadne roll. Tegemist on kiiresti muutuva ja majanduslikult tähtsa sektoriga, mis annab samas kodanikele ja ettevõtetele juurdepääsu eri seisukohtadele ja usaldusväärsetele teabeallikatele ning toimib seeläbi n-ö ühiskonna valvekoerana, olles asendamatu tegur avalikku arvamust kujundavas protsessis. Meediateenused on üha enam kättesaadavad internetis ja piiriülesest, kuid liikmesriikides kohaldatakse nende suhtes erinevaid õigusnorme ja kaitsemeetmeid. Kuigi mõned audiovisuaalmeedia sektoriga seotud küsimused on liidu tasandil ühtlustatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/13/EL, ⁽⁴⁾ on nimetatud direktiivi kohaldamisala ja selles käsitletavad küsimused piiratud. Lisaks ei hõlma kõnealune direktiiv raadio- ja ajakirjandussektorit, hoolimata nende kasvavast piiriülesest tähtsusest siseturul.
- (2) Võttes arvesse meediateenuste ainulaadset rolli, on meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse kui demokraatia ja õigusi kahe põhisamba kaitse hästi toimiva meediateenuste siseturu oluline osa. Kõnealune turg, sealhulgas audiovisuaalmeedia teenused ja raadio ning ajakirjandus, on alates 21. sajandi algusest paljuski muutunud ning on üha digitaalsem ja rahvusvahelisem. See pakub palju majanduslikke võimalusi, kuid seal on ka mitmeid probleeme. Liit peaks aitama meediasektorit, nii et see saaks nimetatud võimalusi siseturul ära kasutada, kaitstes samal ajal liidu ja selle liikmesriikide ühiseid väärtusi, nagu põhiõiguste kaitse.
- (3) Digitaalmeediaruumis pääsevad kodanikud ja ettevõtted ligi meediasisule ja -teenustele, mis on kohe kättesaadavad nende isiklikes seadmetes, üha enam piiriülesest keskkonnas. See kehtib audiovisuaalmeedia teenuste, raadio ja ajakirjanduse puhul, mis on interneti kaudu kergesti kättesaadavad, näiteks taskuhäälingle või veebipõhiste uudisteportaalide kaudu. Sisukättesaadavus mitmes keeles ja lihtne juurdepääs nutiseadmete, näiteks nutitelefonide või tahvelarvutite kaudu suurendavad meediateenuste piiriülest tähtsust, mis on kindlaks tehtud Euroopa Liidu Kohtu (Euroopa Kohus) otsuses ⁽⁵⁾. Seda asjakohasust toetab automaattõlke- või subtiitritega varustamise vahendite kasvav kasutamine ja aktsepteerimine, mis vähendab keelebarjääri siseturul, ning eri liiki meediakanalite lähenemine, ühendades audiovisuaalset ja mitteaudiovisuaalset sisu samas pakkumises.

⁽¹⁾ ELT C 100, 16.3.2023, lk 111.

⁽²⁾ ELT C 188, 30.5.2023, lk 79.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2024. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 26. märtsi 2024. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

⁽⁵⁾ Euroopa Kohtu 12. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas Saksamaa vs. parlament ja nõukogu, C-380/03, ECLI:EU:C:2006:772, punktid 53 ja 54.

- (4) Meediateenuste siseturg ei ole aga piisavalt lõimitud ja kannatab mitmete turutõrgete all, mida digitaliseerimine on suurendanud. Esiteks pakuvad ülemaailmsed digiplatvormid juurdepääsu meediasisule ning nende ärimudelid kipuvad kaotama vaheastmed juurdepääsul meediateenustele ning võimendama polariseerivat sisu ja desinformat-siooni. Nimetatud platvormid on ka olulised internetireklaami pakkujad, mistõttu rahalisi vahendeid suunatakse meediasektorist kõrvale, mõjutades selle rahalist jätkusuutlikkust ja seega ka pakutava sisu mitmekesisust. Kuna meediateenused on teadmiste- ja kapitalimahukad, on nende konkurentsivõime säilitamiseks, kasutajaskonna vajaduste täitmiseks ja siseturul edu saavutamiseks vaja mastaapsust. Seepärast on eriti oluline võimalus pakkuda teenuseid piiriülelt ja saada investeeringuid muu hulgas teistest liikmesriikidest või teistes liikmesriikides. Teiseks takistavad vaba liikumist siseturul mitmed riiklikud piirangud. Meedia mitmekesisuse ja toimetuste sõltumatusega seotud erinevad riigisisised normid ja lähenemisviisid, ebapiisav koostöö riiklike reguleerivate asutuste või organite vahel ning avaliku ja erasektori majandusressursside läbipaistmatu ja ebaõiglane jaotamine raskendavad eelkõige meediaturu osaliste piiriülest tegutsemist ja laienemist ning toovad kaasa ebavõrdsed tingimused liidus. Kolmandaks võivad meediateenuste siseturu head toimimist kahjustada teenuseosutajad, sealhulgas need, keda kontrollivad teatavad kolmandad riigid, kes tegelevad süsteemselt desinformatatsiooniga või infoga manipuleerimise ja sekkumisega, ning kasutavad siseturu vabadusi kuritahtlikel eesmärkidel, takistades seega turudünaamika tõrgeteta toimimist.
- (5) Liidu meediaturgu iseloomustavate normide ja lähenemisviiside killustatus mõjutab erineval määral negatiivselt eri sektoreid, sealhulgas audiovisuaalse, raadio ja ajakirjanduse sektoreid meediateenuse osutajate majandustegevuse tingimusi siseturul ning õõnestab nende suutlikkust tegutseda tõhusalt piiriülelt või alustada tegevust teistes liikmesriikides. Riiklikud meetmed ja menetlused võivad soodustada meedia mitmekesisust liikmesriigis, kuid liikmesriikide riiklike meetmete ja menetluste erinevused ja koordineerimise puudumine võivad põhjustada õiguskindlusetust ja lisakulusid meediaettevõtjatel, kes soovivad siseneda uutele turgudele, ning võiksid seega takistada neil meediateenuste siseturu ulatusest kasu saamast. Lisaks pärssivad diskrimineerivad või protektsionistlikud riiklikud meetmed, mis mõjutavad meediaettevõtjate tegevust, piiriüleseid investeeringuid meediasektorisse ja võivad mõnel juhul sundida asjaomasel turul juba tegutsevaid meediaettevõtjaid sealt lahkuma. Nimetatud takistused mõjutavad nii ringhäälingu, sealhulgas audiovisuaalse ja raadio, kui ka ajakirjanduse sektoris tegutsevaid ettevõtjaid. Kuigi toimetuse sõltumatuse kaitsemeetmete killustatus puudutab kõiki meedia sektoreid, mõjutab see eriti ajakirjandussektorit, kuna riikide regulatiivsed või enesereguleerimise lähenemisviisid on ajakirjanduse osas rohkem erinevad.
- (6) Meediateenuste siseturgu võivad mõjutada ka riiklike reguleerivate asutuste või organite vahelise regulatiivse koostöö ebapiisavad vahendid. Selline koostöö on keske tähtsusega tagamaks, et sageli erinevates meediasektorites tegutsevad meediaturu osalised, kes tegelevad süstemaatiliselt desinformatatsiooniga või infoga manipuleerimise ja sekkumisega, ei saa kasu meediateenuste siseturu ulatusest. Lisaks, kuigi majandusressursside erapoolikut jaotamist, eelkõige riikliku reklaami kujul, kasutatakse meediaväljaannete varjatud subsideerimiseks kõigis meediasektorites, kipub sellel olema eriti negatiivne mõju ajakirjandusele, mida on nõrgendanud reklaamitulude vähenemine. Digiüleminekust tulenevad probleemid vähendavad kõigi meediasektorite ettevõtjate, eelkõige raadio- ja ajakirjandussektori väiksemate ettevõtjate suutlikkust konkureerida võrdsetel tingimustel digiplatvormidega, millel on sisu internetis levitamisel keskne roll.
- (7) Mõned liikmesriigid on internetis meedia mitmekesisuse ja meediavabadusega seotud probleemide lahendamiseks võtnud reguleerivaid meetmeid ja teised liikmesriigid võivad seda tõenäoliselt samuti teha. Sellega kaasneb oht, et siseturul vaba liikumise suhtes kohaldatavad riiklikud lähenemisviisid ja piirangud muutuvad veel erinevamaks. Seepärast on vaja ühtlustada meedia mitmekesisust ja toimetuste sõltumatust käsitlevate riigisiseste normide teatavaid aspekte, tagades seeläbi kõnealuses valdkonnas kõrged standardid.
- (8) Meediateenuste saajatel, nimelt füüsilistel isikutel, kes on liikmesriikide kodanikud või kellele on liidu õigusega antud õigused, ning liidus asutatud juriidilistel isikutel, peaks olema võimalik tarbida mitmekesisest meediasisu, mis on toodetud kooskõlas toimetusevabadusega siseturul. See on oluline avaliku arutelu ja kodanikuosaluse edendamiseks, kuna paljud usaldusväärsed teabeallikad ja kvaliteetajakirjandus annavad kodanikele võimaluse teha teadlikke valikuid, sealhulgas oma riigi demokraatliku olukorra osas. See on oluline ka liidu kultuurilise ja keelelise mitmekesisuse jaoks, arvestades meediateenuste rolli kultuurilise väljenduse kandjana. Liikmesriigid peaksid austama õigust meediasisu mitmekesisusele ja aitama luua soodsat meediakeskkonda, tagades asjakohaste raamtingimuste

olemasolu. Selline lähenemisviis kajastab Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „põhiõiguste harta“) artikli 11 kohast õigust saada ja edastada teavet ning nõuet austada meediavabadust ja meedia mitmekesisust koostoides selle artikliga 22, mille kohaselt peab liit austama kultuurilist, usulist ja keelelist mitmekesisust. Lisaks tuleks meediateenuste piiriülese liikumise edendamisel tagada siseturul meediateenuste saajate kaitse miinimumtase. Euroopa tuleviku konverentsi lõpparuandes kutsusid kodanikud liitu üles veelgi edendama meedia sõltumatust ja meedia mitmekesisust, eelkõige õigusaktiga, mis käsitleks kogu liitu hõlmavate miinimumstandardite abil meedia sõltumatust ähvardavaid ohte. Seega on vaja ühtlustada meediateenuseid käsitlevate riigisestest normide teatavad aspektid, võttes arvesse ka Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 167, milles kinnitatakse veel kord, kui oluline on austada liikmesriikide rahvuslikku ja piirkondlikku mitmekesisust. Liikmesriikidel peaks siiski olema võimalus võtta konkreetsetes valdkondades vastu üksikasjalikumaid või rangemaid norme, tingimusel et nimetatud normid tagavad meedia mitmekesisuse või toimetuste sõltumatuse kaitse kõrgema taseme kooskõlas käesoleva määrusega ja on kooskõlas liidu õigusega ning et liikmesriigid ei piira teistest liikmesriikidest pärit selliste meediateenuste vaba liikumist, mis järgivad kõnealustes valdkondades kehtestatud norme. Liikmesriikidele peaks jääma ka võimalus säilitada või võtta vastu meetmeid meedia mitmekesisuse või toimetuste sõltumatuse säilitamiseks riigi tasandil seoses käesoleva määrusega hõlmamata aspektidega, kui sellised meetmed on kooskõlas liidu õigusega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2022/2065⁽⁶⁾. Samuti on asjakohane meelde tuletada, et käesolevas määruses austatakse liikmesriikide kohustusi, millele on osutatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 4 lõikes 2, eelkõige nende volitusi kaitsta riigi põhifunktsioone.

- (9) Käesoleva määruse kohaldamisel peaks meediateenuse määratlus piirduma ELi toimimise lepingus määratletud teenustega ja peaks seetõttu hõlmama kõiki majandustegevuse vorme. Meediateenuse määratlus peaks hõlmama eelkõige tele- ja raadiosaateid, tellitavaid audiovisuaalmeedia teenuseid, taskuhäälringut ning ajakirjandusväljaandeid. Sellest peaks välja jääma kasutajate loodud sisu, mis on üles laaditud digiplatvormile, välja arvatud juhul, kui see kujutab endast tavaliselt kas rahalise või muud laadi tasu eest pakutavat kutsealast tegevust. Samuti peaks välja jääma puhtalt erakirjavahetus, näiteks e-kirjad ja kõik teenused, mille põhieesmärk ei ole saadete või ajakirjandusväljaannete pakkumine, mis tähendab, et see sisu on üksnes teenusega seotud kõrvaline, mitte selle peamine eesmärk – näiteks reklaam või teave toote või teenuse kohta, mida pakuvad veebisaidid, kus meediateenuseid ei pakuta. Määratluse kohaldamisalast tuleks välja jätta organisatsioonide teabevahetus ning avalik-õiguslikele või eraõiguslikele üksustele suunatud teabe- või reklaammaterjalide edastamine ja levitamine. Kuna meediateenuse osutajate tegevus siseturul võib toimuda eri vormides, peaks meediateenuse osutaja määratlus hõlmama paljusid meediateenuse määratluse kohaldamisalasse kuuluvaid professionaalseid meediaettevõtjaid, sealhulgas vabakutselisi.
- (10) Avalik-õiguslike meediateenuse osutajate all tuleks mõista neid, kellele on samaaegselt usaldatud avaliku teenuse osutamine ja kes saavad avaliku sektori rahalisi vahendeid selle täitmiseks. See ei tohiks hõlmata eraõiguslikke meediaettevõtteid, kes on nõustunud täitma tasu eest teatavaid üldist huvi pakkuvaid ülesandeid, mis moodustavad piiratud osa nende tegevusest.
- (11) Digitaalmeediaturul võivad meediateenuse osutaja määratluse alla kuuluda videojagamisplatvormi teenuse osutajad või väga suurte digiplatvormide pakkujad. Üldiselt on sellisel teenusepakkujatel keskne roll sisukorralduses, muu hulgas automatiseeritud vahendite või algoritmide abil, kuid nad ei kanna toimetust vastutust sisu eest, millele nad juurdepääsu võimaldavad. Üha enam ühtlustatud meediakeskkonnas on mõned videojagamisplatvormi teenuse osutajad või väga suurte digiplatvormide pakkujad hakanud oma teenuste teatava osa või teatavate osade eest siiski toimetust vastutust võtma. Seetõttu võib juhul, kui sellistel osutajatel või pakkujatel on toimetust vastutust oma teenuste teatava osa või teatavate osade eest, neid käsitada nii videojagamisplatvormi teenuse osutajana või väga suure digiplatvormi pakkujana kui ka meediateenuse osutajana.
- (12) Kasutajaskonna mõõtmise määratlus peaks hõlmama mõõtmissüsteeme, mis on välja töötatud enesereguleerimise organisatsioonides, näiteks valdkonna ühiskomiteedes, kokku lepitud standardite kohaselt, ning väljaspool enesereguleerimise lähenemisviise välja töötatud mõõtmissüsteeme. Viimaseid kasutavad tavaliselt teatavad internetipõhised turuosalised, sealhulgas digiplatvormid, kes ise mõõdavad kasutajaskonda või pakuvad turule endale kuuluvaid kasutajaskonna mõõtmise süsteeme, ilma järgimata ühiselt kokkulepitud valdkonna standardeid või parimaid tavasid. Võttes arvesse selliste kasutajaskonna mõõtmise süsteemide märkimisväärset mõju reklaami- ja

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).

meediaturgudele, peaksid need kuuluma käesoleva määruse kohaldamisalasse. Elkkõige võimaldab suutlikkus pakkuda juurdepääsu meediasisule ja võime suunata oma kasutajatele reklaami digiplatvormidel konkureerima meediateenuse osutajatega, kelle sisu nad levitavad. Seega tuleks mõistet „kasutajaskonna mõõtmine“ mõista nii, et see hõlmab mõõtmissüsteeme, mis võimaldavad koguda, tõlgendada või muul viisil töödelda teavet sellise meediasisu ja sisu kasutamise kohta, mille kasutajad on loonud digiplatvormidel, mida kasutatakse peamiselt sellisele sisule juurdepääsuks. See tagaks, et kasutajaskonna mõõtmise süsteemi pakkujad, kes on sisu levitamises osalevad vahendajad, on oma kasutajaskonna mõõtmisega seotud tegevuse osas läbipaistvad, edendades meediateenuse osutajate ja reklaamijate võimet teha teadlikke valikuid.

- (13) Riiklikku reklaami, nagu see on määratletud käesolevas määruses, tuleks üldiselt käsitada kui reklaami- või enesetutvustustegevust, avalikke teadaandeid või teabekampaaniaid, mida teevad mitmesugused avaliku sektori asutused või üksused – sealhulgas riiklikud või piirkondlikud valitsused, reguleerivad asutused või organid ning riigi või piirkondliku valitsuse kontrolli all olevad üksused – või mida tehakse nende jaoks või nimel. Selline kontroll võib tuleneda õigustest, lepingutest või muudest vahenditest, mis annavad võimaluse üksust otsustavalt mõjutada. Nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004⁽⁷⁾ artikli 3 lõike 2 kohaselt on asjakohasteks teguriteks eelkõige üksuse kapitali omandiõigus või õigus kasutada kõiki varasid või õigusi või lepinguid, mis annavad otsustava mõju üksuse organite koosseisule, hääletamisele või otsustele. Riikliku reklaami määratlus ei tohiks aga hõlmata ametlikke teadaandeid, mis on põhjendatud ülekaaluka avaliku huviga seotud põhjusega, nagu näiteks ametiasutuste või üksuste hädaolukorra sõnumid, mida on vaja näiteks loodusõnnetuste või tervisekriiside, õnnetusjuhtumite või muude selliste ootamatute intsidentide korral, mis võivad inimestele kahju tekitada. Kui hädaolukord on lõppenud, tuleks käsitada riikliku reklaamina selle hädaolukorraga seotud teadaandeid, mida esitatakse, edendatakse, avaldatakse või levitatakse tasu eest või muude tasumooduste eest.
- (14) Selleks et ühiskond saaks kasu meediateenuste siseturu eelistest, on oluline tagada mitte ainult aluslepingutest tulenevad põhivabadused, vaid ka õiguskindlus, mida on vaja integreeritud ja arenenud turu eeliste kasutamiseks. Hästitoimival siseturul peaks meediateenuste saajatel olema juurdepääs kvaliteetsetele meediateenustele, mille ajakirjanikud on tootnud sõltumatult ning kooskõlas eetiliste ja ajakirjandusstandarditega ning mis pakuvad seega usaldusväärset teavet. See on eriti oluline uudiste ja päevakajalise sisu puhul, mis hõlmab laia poliitilist, ühiskondlikku või kultuurilist huvi pakkuvat sisu kategooriat (kohalikul, riiklikul või rahvusvahelisel tasandil). Uudistel ja päevakajalisel sisul võib olla oluline roll avaliku arvamuse kujundamisel ning otsene mõju demokraatlikule osalusele ja ühiskondlikule heaolule. Sellega seoses tuleks uudiseid ja päevakajalist sisu mõista nii, et see hõlmab igat liiki uudiseid ja päevakajalist sisu, olenemata selle vormist. Uudised ja päevakajaline sisu võivad jõuda kasutajaskonnani erinevates vormingutes, näiteks dokumentaalfilmide, ajakirjade või vestlussaadetena, ning neid saab levitada erineval viisil, sealhulgas laadides need üles digiplatvormidele. Kvaliteetsed meediateenused aitavad võidelda ka desinformatsiooni ning välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise vastu. Juurdepääs sellistele teenustele tuleks tagada ka nii, et välditakse ajakirjanike vaigistamise katseid alates ähvardustest ja ahistamisest kuni tsensuurini ja eriarvamuste tühistamiseni, mis võib piirata teabe vaba liikumist avalikku sfääri, vähendades teabe kvaliteeti ja mitmekesisust. Meediasisu mitmekesisuse õigus ei too üheleegi meediateenuse osutajale kaasa vastavat kohustust järgida nõudeid, mida ei ole seaduses sõnaselgelt sätestatud.
- (15) Käesolev määrus ei mõjuta üksikisikutele põhiõiguste hartaga tagatud sõna- ja teabevabadust. Euroopa Inimõiguste Kohus on märkinud, et sellises tundlikus sektoris nagu audiovisuaalmeedia sektor on riigivõimul lisaks mittesekkumiskohustusele ka kohustus kehtestada asjakohane õigus- ja haldusraamistik, et tagada toimiv meedia mitmekesisus⁽⁸⁾.
- (16) Usaldusväärse teabe vaba liikumine on hästi toimival meediateenuste siseturul väga oluline. Seetõttu ei tohiks meediateenuste osutamise suhtes kohaldada piiranguid, mis on vastuolus käesoleva määruse või muude liidu õigusnormidega, näiteks direktiiviga 2010/13/EL, milles on sätestatud meetmed, mida on vaja kasutajate kaitsmiseks ebaseadusliku ja kahjuliku sisu eest. Piirangud võivad tuleneda ka meetmetest, mida liikmesriikide ametiasutused kohaldavad kooskõlas liidu õigusega.
- (17) Turvalise meediakeskkonna puhul on meediateenuse osutajate tegevuse ja ametialase usaldusväärse eeltingimuseks toimetuste sõltumatuse kaitse. Toimetuse sõltumatus on eriti oluline uudiseid ja päevakajalist sisu pakkuvatele meediateenuse osutajatele, arvestades nende ühiskondlikku rolli avaliku hüvena. Meediateenuse osutajad, kes

⁽⁷⁾ Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜ ühinemismäärus) (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).

⁽⁸⁾ Centro Europa 7 S.R.L. ja Di Stefano vs. Itaalia [GC], nr 38433/09, § 134, ECHR 2012.

tegutsevad üha enam internetikeskkonnas, kus teave liigub üle riigipiiride, peaksid saama vabalt siseturul majandustegevusega tegeleda ja võrdsetel alustel konkureerida.

- (18) Toimetuvabadus ja toimetuste sõltumatus on kõikjal liidus aina enam löögi all ja liikmesriikide lähenemisviisid sellele probleemile on erinevad. Mitmes liikmesriigis sekkutakse meediateenuse osutajate toimetussotsustesse järjest rohkem. Sekkumine võib olla otsene või kaudne ning sekkuda võivad riik või muud osalejad, sealhulgas avaliku sektori asutused, valitud ametiisikud, valitsusametnikud ja poliitikud, näiteks poliitilise eelise saamiseks. Aktsionärid ja muud eraõiguslikud isikud, kellel on meediateenuse osutajates osalus, võivad majanduslikke või muid eeliseid saavutada püüdes tegutseda viisil, mis kahjustab vajalikku tasakaalu ühelt poolt nende ettevõtetus- ja sõnavabaduse ning teiselt poolt toimetuste sõnavabaduse ja kasutajate teabeõiguse vahel. Arvestades meedia ühiskondlikku rolli, võib selline põhjendamatu sekkumine negatiivselt mõjutada avaliku arvamuse kujundamise protsessi. Lisaks on hiljutised suundumused meedia levitamises ja tarbimises, seda eelkõige internetis, ajendanud liikmesriike kaaluma seaduste vastuvõtmist, millega reguleeritakse meediasisu pakkumist. Meediateenuse osutajate lähenemisviisid toimetuste sõltumatuse tagamisele on samuti erinevad. Selline sekkumine ning reguleerimis- ja lähenemisviiside killustatus avaldavad meediateenuse osutajate majandustegevuse tingimustele ning lõppkokkuvõttes kodanikele ja ettevõtetele pakutavate meediateenuste kvaliteedile siseturul negatiivset mõju. Seepärast on vaja kehtestada tulemuslikud kaitsemeetmed, mis võimaldavad kasutada toimetuvabadust kõikjal liidus, et meediateenuse osutajad saaksid sisu sõltumatult toota ja piiriüleselt levitada ning meediateenuste saajad saaksid sellist sisu vastu võtta.
- (19) Ajakirjanikel ja toimetajatel on usaldusväärse meediasisu tootmisel ja pakumisel keskne roll, seda eelkõige uudiste või päevakajaliste sündmuste kajastamisel. Allikad on ajakirjanike „toormaterjal“: need on meediasisu, eelkõige uudiste ja päevakajalise sisu tootmise aluseks. Seetõttu on ülioluline kaitsta ajakirjanike võimet koguda, kontrollida ja analüüsida teavet, eelkõige sellist konfidentsiaalselt saadud või edastatud teavet nii internetis kui ka väljaspool seda, mis on seotud ajakirjandusallikatega või võimaldab neid tuvastada. Meediateenuse osutajad ja nende toimetuste töötajad, eelkõige ajakirjanikud, sealhulgas ebatüüpilises töösuhtes, näiteks vabakutselised ajakirjanikud, peaksid saama tugineda ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse tugevale kaitsele, muu hulgas kaitsele põhjendamatu sekkumise ja jälgimistehnoloogia eest. Ilma sellise kaitseta võidakse pidurdada allikate vaba liikumist meediateenuse osutajate juurde ja seega takistada meediateenuse osutajate vaba majandustegevust, kahjustades üldsusele teabe andmist, sealhulgas avalikku huvi pakkuvates küsimustes. Selle tulemusena võivad sellised takistused õõnestada ajakirjanike vabadust tegeleda oma erialaga ja täita elutähtsat ühiskonna valvekoera rolli ning kahjustada seega juurdepääsu kvaliteetsetele meediateenustele.
- (20) Selleks et vältida ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse kaitsest kõrvalehoidmist ning tagada era- ja perekonnaelu, kodu ja edastatavate sõnumite saladuse austamine kooskõlas põhiõiguste hartaga, tuleks kaitsemeetmeid kohaldada ka isikute suhtes, kellel on meediateenuse osutajate või toimetajatega regulaarsete era- või ametialaste suhete tõttu tõenäoliselt teavet, mille abil võib tuvastada ajakirjanduslikke allikaid või konfidentsiaalset teabevahetust. See peaks hõlmama isikuid, kes elavad lähedases suhtes ühises leibkonnas ning seda stabiilselt ja pidevalt, ning isikuid, kes on või on olnud ametialaselt seotud saadete või ajakirjandusväljaannete ettevalmistamise, koostamise või levitamise ja keda võetakse sihikule üksnes seetõttu, et neil on tihedad sidemed meediateenuse osutajate, ajakirjanike või muude toimetuse liikmetega. Ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse kaitse peaks tooma kasu ka meediateenuse osutajate töötajatele, näiteks tehnilistele töötajatele, sealhulgas küberturvalisuse ekspertidele, keda võidakse sihikule võtta, arvestades nende olulist rolli ajakirjanike igapäevatöös, mis nõuab lahendusi, et tagada ajakirjanike töö konfidentsiaalsus ja sellest tulenevat tõenäosust, et neil on juurdepääs ajakirjanduslikke allikaid või konfidentsiaalset teabevahetust käsitlevale teabele.
- (21) Ajakirjandusallikate kaitse ja side konfidentsiaalsus on kooskõlas põhiõiguste harta artiklis 11 sätestatud põhiõiguse kaitsega ja aitavad sellele kaasa. See on oluline ka selleks, et kaitsta meediateenuse osutajate ja eelkõige uurivate ajakirjanike ühiskonna valvekoera rolli demokraatlikes ühiskondades, ja õigusriigi tagamiseks. Seda silmas pidades on ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse piisava kaitse tagamiseks vaja, et sellise teabe saamiseks meetmete võtmist lubaks asutus, kes saab sõltumatult ja erapooletult hinnata, kas see on põhjendatud ülekaaluka avaliku huviga seotud põhjusega, nagu kohus, kohtunik, õigusemõistjana tegutsev prokurör või muu asutus, kes on pädev nimetatud meetmeid riigisisese õiguse kohaselt heaks kiitma. Samuti nõutakse, et selline asutus vaataks

jälgimismeetmed korrapäraselt läbi, et teha kindlaks, kas kõnealuse meetme kasutamist õigustavad tingimused on jätkuvalt täidetud. Kõnealune nõue on täidetud ka juhul, kui korrapärase läbivaatamise eesmärk on kontrollida, kas tingimused, mis õigustavad meetme kasutamise loa pikendamist, on täidetud.

- (22) Samuti tuleks meelde tuletada, et vastavalt Euroopa Inimõiguste Kohtu väljakujunenud praktikale eeldab õigus tõhusale kohtulikule kaitsele põhimõtteliselt seda, et selle õiguse tulemuslikuks teostamiseks teavitatakse asjaomast isikut õigeaegselt tema teadmata võetud jälgimismeetmetest, ilma et see kahjustaks käimasolevate uurimiste tulemuslikkust. Kõnealuse õiguse edasiseks tugevdamiseks on oluline, et meediateenuse osutajad, ajakirjanikud ning nendega korrapäraselt või ametialaselt seotud isikud saaksid selle õiguse kasutamisel tugineda piisavale abile. Selline abi võib olla õiguslikku, rahalist või muud laadi, näiteks teabe andmine kättesaadavate õiguskaitsevahendite kohta. Sellist abi võiks tulemuslikult pakkuda näiteks sõltumatu asutus või organ või sellise asutuse või organi puudumisel eneseregulatsiooni organ või mehhanism. Käesoleva määruse eesmärk ei ole ühtlustada mõisteid „kinnipidamine“, „kontrollimine“, „läbiotsimine ja arestimine“ või „jälgimine“.
- (23) Ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse kaitse on praegu liikmesriikides erinevalt reguleeritud. Mõned liikmesriigid pakuvad täielikku kaitset ajakirjanikele, et neid ei sunnitaks avaldama kriminaal- ja haldusmenetlustes teavet, sealhulgas konfidentsiaalsuskohustusega teabevahetust, mis paljastaks nende allika. Teised liikmesriigid pakuvad kvalifitseeritud kaitset, mis piirdub teatavate kriminaalsüüdistustel põhinevate kohtumenetlustega, ning mõned liikmesriigid pakuvad kaitset üldpõhimõttena. See tekitab meediateenuste siseturul killustatuse ning ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse kaitse ebaühtlased standardid kogu liidus. Seetõttu kehtestatakse käesoleva määrusega ühised miinimumnõuded ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse kaitseks seoses sunnimeetmetega, mida liikmesriigid sellise teabe saamiseks kasutavad. Ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse tõhusa kaitse tagamiseks ei tohiks liikmesriigid võtta selliseid meetmeid, sealhulgas sekkuva jälgimistarkvara kasutuselevõtt, meediateenuse osutajate, nende toimetuste töötajate või isikute suhtes, kellel võib oma regulaarsete või ametialaste suhete tõttu meediateenuse osutaja või selle toimetajatega olla teavet, mis on seotud ajakirjanduslike allikate või konfidentsiaalse teabevahetusega või mille abil on võimalik neid tuvastada.
- (24) Meediatöötajad, eelkõige ajakirjanikud ja muud meediatöötajad, kes osalevad toimetuse töös, töötavad üha enam piiriüleste projektidega ja osutavad teenuseid piiriülesele kasutajaskonnale. Selle tulemusena seisavad meediateenuse osutajad tõenäoliselt silmitsi takistuste, õiguskindlusetuse ja ebavõrdsete konkurentsitingimustega. Seepärast tuleb ajakirjandusallikate ja konfidentsiaalse teabevahetuse kaitset liidu tasandil ühtlustada ja veelgi tugevdada. See ei tohiks piirata täiendavat või absoluutset kaitset riiklikul tasandil.
- (25) Sekkuv jälgimistarkvara, sealhulgas eelkõige see, mida tavaliselt nimetatakse nuhkvaraks, on meediatöötajate ja nende allikate eriti invasiivse jälgimise viis. Seda saab kasutada, et salaja salvestada kõnesid või kasutada muul viisil lõppkasutaja seadme mikrofoni, filmida või fotograferida füüsilisi isikuid, masinaid või nende ümbrust, kopeerida sõnumeid, saada ligipääsu krüpteeritud sisuandmetele, jälgida veebikäitumist, jälgida geograafilist asukohta või koguda muude andurite andmeid või jälgida tegevust mitme lõppkasutaja seadme kaudu. Sellel on pärssiv mõju meediasektori majandustegevuse vabadusele. See seab ohtu eelkõige ajakirjanike usalduslikud suhted oma allikatega, mis on ajakirjaniku elukutse keskmeks. Võttes arvesse sellise tarkvara digitaalset ja sekkuvat olemust ning seadmete piiriülest kasutamist, on sellel eriti kahjulik mõju meediateenuse osutajate majandustegevusele siseturul. Seepärast on vaja tagada, et meediateenuste siseturul tegutsevad meediateenuse osutajad, sealhulgas ajakirjanikud, tuginevad liidus sekkuva jälgimistarkvara kasutuselevõtul tugevale ühtlustatud kaitsele, sealhulgas juhul, kui liikmesriikide ametiasutused kasutavad selle kasutuselevõtuks eraõiguslikke isikuid.
- (26) Sekkuv jälgimistarkvara tuleks kasutusele võtta üksnes juhul, kui see on põhjendatud ülekaaluka avaliku huviga seotud põhjusega, see on ette nähtud liidu või liikmesriigi õigusega, see on kooskõlas põhiõiguste harta artikli 52 lõikega 1, nagu seda on tõlgendatud Euroopa Kohtu poolt ja muudes liidu õigusaktides, kui selleks on eelnevalt luba antud või erandlikel ja kiireloomulistel juhtudel, mida on hiljem kinnitanud õigusasutus või sõltumatu ja erapooletuid otsuseid tegev asutus, kui see toimub nõukogu raamotsuse 2002/584/JSK⁽⁹⁾ artikli 2 lõikes 2 loetletud

⁽⁹⁾ Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

kuritegude uurimisel, on asjaomases liikmesriigis karistatav vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat, või raskete kuritegude uurimisel, mis on asjaomases liikmesriigis karistatavad vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt viis aastat, nagu on kindlaks määratud selle liikmesriigi riigisisese õiguses, ning kui ükski muu vähem piirav meede ei oleks asjakohane ega piisav soovitava teabe saamiseks. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt võib üksikisiku õigusi ja vabadusi piirata üksnes juhul, kui see on vajalik ja vastab tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele. Seega, mis puudutab konkreetselt sekkuva jälgimistarkvara kasutuselevõttu, siis tuleb kontrollida, kas asjaomane kuritegu ületab käesolevas määruses sätestatud raskuse künnist, kas konkreetse juhtumi kõigi asjasse puutuvate asjaolude individuaalset hindamist arvestades selle kuriteo uurimine ja selle eest vastutusele võtmine väärivad põhiõiguste ja majandusvabaduste eriti sekkuvat riivet, mis seisneb sekkuva jälgimistarkvara kasutuselevõtus, kas on piisavalt tõendeid, et kõnealune kuritegu pandi toime ning kas sekkuva jälgimistarkvara kasutamine on selle kuriteo uurimise ja selle eest vastutusele võtmisega seotud asjaolude tuvastamisel asjakohane.

- (27) Avalik-õiguslikel meediateenuse osutajatel on meediateenuste siseturu kindlustamisel eriline ülesanne tagada kodanikele ja ettevõtetele juurdepääs mitmekesisele sisupakkumisele, sealhulgas kvaliteetsele teabele ning erapooletule ja tasakaalustatud meediakajastusele, nagu on määratletud riigi tasandil kooskõlas ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolliga nr 29 liikmesriikide avalik-õigusliku ringhäälingu kohta. Neil on oluline roll väljendus- ja teabevabaduse põhiõiguse kaitsmisel, võimaldades inimestel otsida ja saada mitmekesisest teavest ning edendada demokraatia, kultuurilise mitmekesisuse ja sotsiaalse ühtekuuluvuse väärtusi. Nad loovad foorumi avalikuks aruteluks ja annavad vahendid kodanike laiema demokraatliku osaluse edendamiseks. Avalik-õiguslike meediateenuse osutajate sõltumatus on võtmetähtsusega valimisperioodidel, et tagada kodanikele juurdepääs erapooletule kvaliteetsele teabele. Avalik-õiguslike meediateenuse osutajate puhul võib aga sekkumise risk olla eriti suur, võttes arvesse sellise meedia institutsioonilist lähedust riigile ja riigipoolset rahastamist. Seda ohtu suurendavad tasakaalustatud kajastamist ja sõltumatut juhtimist käsitlevad ebahütlased kaitsemeetmed liidu avalik-õiguslikele meediateenuse osutajatele. Nii komisjoni 13. juuli 2022. aasta teatises „2022. aasta aruanne õigusriigi olukorra kohta“ kui ka meedia mitmekesisuse ja meediavabaduse keskuse 2022. aasta meedia mitmekesisuse seires kinnitatakse selliste kaitsemeetmete killustatust ja osutatakse ebapiisavast rahastamisest tulenevatele riskidele. Nagu nähtub Euroopa Audiovisuaalsektori Vaatluskeskuse 2022. aasta aruandest „Avalik-õigusliku meedia juhtimine ja sõltumatus“, on avalik-õiguslike meediateenuse osutajate sõltumatu toimimise tagatised liidus erinevad, kusjuures nende ulatus ja üksikasjalikkus riiklikes lähenemisviisides on erinev.
- (28) Kogu liidus on erinevad õigusraamistikud, mille eesmärk on tagada tasakaalustatud kajastamine avalik-õiguslikele meediateenuse osutajatele. Lisaks on avalik-õigusliku meedia juhtkonna ametisse nimetamise ja ametist vabastamise normid liidus erinevad. Näiteks on enamikus riiklikes õiguskordades sätestatud mitu ametist vabastamise põhjust, samas kui teistes ei ole ette nähtud erinorme. Kui normid on olemas, on need mõnel juhul ebapiisavad või ei ole praktikas tulemuslikud. Samuti on liikmesriikides toimunud õigusreformid, mis suurendavad valitsuse kontrolli avalik-õigusliku meedia üle, sealhulgas seoses avalik-õigusliku meedia juhtide või juhatuse liikmete ametisse nimetamisega. Lähenemisviisid rahastamise piisavuse ja prognoositavuse tagamiseks avalik-õiguslike meediateenuse osutajate jaoks on samuti liikmesriigiti erinevad. Kui kaitsemeetmeid ei ole või need ei ole piisavad, on oht, et avalik-õigusliku meedia toimetustegevusse või juhtimisse sekkutakse poliitiliselt. Avalik-õiguslike meediateenuse osutajate sõltumatuse tagatiste puudumine või ebapiisavus võib kaasa tuua ka stabiilsuse puudumise rahastamises, mis seab avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad poliitilise või täiendava poliitilise kontrolli ohtu. See võib kaasa tuua osalise teatamise või erapooliku meediakajastuse juhtumid avalik-õiguslikus meedias, valitsuse sekkumised nende juhtkonna ametisse nimetamisel või ametist vabastamisel või avalik-õiguslike meediateenuse osutajate meelevaldsed kohandused või ebastabiilse rahastamise. Kõik see mõjutab negatiivselt juurdepääsu sõltumatutele ja erapooletutele meediateenustele, mõjutades seeläbi põhiõiguste harta artiklis 11 sätestatud õigust sõnavabadusele, ning võib põhjustada konkurentsimoonutusi meediateenuste, mille hulka kuuluvad teistes liikmesriikides asutatud avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad, siseturul.
- (29) Riiklikes meediakeskkondades, mida iseloomustab avalik-õiguslike ja eraõiguslike meediateenuse osutajate koosseksisteerimine, aitab avalik-õiguslik meedia kaasa meedia mitmekesisuse edendamisele ja konkurentsi soodustamisele meediasektoris, luues mitmesuguseid huve, vaatenurki ja demograafilisi olusid arvestavat sisu ning pakkudes alternatiivseid vaatepunkte ja programme, võimaldades rikkalikku ja ainulaadset pakkumist. Avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad konkureerivad kasutajaskonna ja, sõltuvalt olukorrast, reklaamiressursside pärast

eraõiguslike meediaettevõtjate ja digiplatvormidega, sealhulgas teistes liikmesriikides asutatud digiplatvormidega. See puudutab nii audiovisuaal- kui ka raadiovaldkonna kommertsringhäälinguorganisatsioone ja kirjastajaid ning kehtib eelkõige praeguses digitaalmeedia keskkonnas, kus kõik meediakanalid laienevad veebisfääri ja osutavad oma teenuseid üha enam piiriülevalt. Kui selline kahetine ja konkurentsivõimeline meediaturg, mis on iseloomulik suurele osale liidust, toimib hästi, tagab see meediateenuste mitmekesise ja kvalitatiivse pakkumise kõigis sektorites. Kui aga avaliku sektori vahendeid ei kasutata ülesande täitmiseks, millest saavad kasu kõik vaatajad, vaid erapoolikute seisukohtade toetamiseks, mis on tingitud poliitilisest sekkumisest juhtimisse või toimetusse, võib see mõjutada kaubandustingimusi ja konkurentsi liidus määral, mis on vastuolus ühiste huvidega. Esimese Astme Kohus on kinnitanud, et avalik-õigusliku ringhäälingu tegevusele saab riigi poolt eraldatud vahendeid käsitleda ELi toimumise lepingu riigiabisätetega kooskõlas olevana vaid niivõrd, kuivõrd ettevõtja on täitnud talle avaliku teenuse osutamiseks antud ülesande puhul ettenähtud kvaliteedinõuded ⁽¹⁰⁾.

- (30) Kuigi meedia hõivamise oht on oluline kogu meediateenuste turu jaoks, on avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad sellele ohule eriti avatud, arvestades nende lähedust riigile. Erinevad või ebapiisavad kaitsemeetmed avalik-õiguslike meediateenuse osutajate sõltumatuks toimumiseks võivad takistada või pärssida teiste liikmesriikide meediateenuse osutajate motivatsiooni asjaomasel meediaturul tegutseda või sellele siseneda. Kuigi sõltumatud meediaettevõtjad investeerivad oma ressursse ajakirjandusstandarditele vastavasse kvaliteetsesse uudiste edastamisse, võivad teatavad hõivatud avaliku teenuse osutajad, kes selliseid standardeid ei järgi, pakkuda tasakaalustamata uudiste edastamist, samal ajal kui riik neid subsideerib. Konkurentsieelis, mida sõltumatu meedia võib saada sõltumatu uudiste edastamise kaudu, võib väheneda, kuna hõivatud avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad võivad põhjendamatult säilitada oma turupositsiooni. Politiseeritud meediaturud võivad mõjutada reklaamiturgid tervikuna, kuna lisaks mõjusate reklaamikampaaniate väljatöötamisele peavad ettevõtted võtma arvesse poliitikat. Kui avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad, mida tavaliselt peetakse usaldusväärseks teabeallikaks, pakuvad hõivatusest tulenevalt erapoolikut kajastamist poliitilisest või majanduslikust olukorrast või konkreetsetest majandustegevuses osalejatest, võib see vähendada ka ettevõtjate võimet saada asjakohast infot konkreetse turu majanduslikust olukorrast ja seega võimet teha teadlikke äriotsuseid. Selline hõivamine võib seega kahjustada siseturu toimumist. Teatavate hõivatud avalik-õiguslike meediateenuse osutajate erapooliku kajastuse tõttu võivad kodanikud mõnes liikmesriigis kasutada alternatiivseid teabeallikaid, eelkõige neid, mis on kättesaadavad digiplatvormidel, mis võivad veelgi nõrgendada võrdseid tingimusi siseturul.
- (31) Seega on vaja, et liikmesriigid kehtestaksid Euroopa Nõukogu poolt sellega seoses välja töötatud rahvusvahelistele standarditele tuginedes tõhusad õiguslikud tagatised avalik-õiguslike meediateenuse osutajate sõltumatuks toimumiseks kogu liidus, ilma et see piiraks riiklike põhiseaduste kohaldamist, mis on kooskõlas põhiõiguste hartaga. See peaks hõlmama põhimõtteid, mis on sobivad viisideks, kuidas liikmesriigid korraldavad avalik-õiguslikku meediat, näiteks põhimõtteid, mis on olemas börsil noteeritud eraõiguslike ettevõtete suhtes kohaldatavates riiklikes haldus- või äriühinguõiguse raamistikes seoses selliste isikute või organite ametisse nimetamise ja ametist vabastamisega, kellel on roll toimetuspoliitika kindlaksmääramisel või kes on avalik-õigusliku meediateenuse osutaja kõrgeim otsuseid tegev võimuorgan. Kõnealused põhimõtted tuleks sätestada riigisisel tasandil. Ilma et see piiraks liidu riigiabi normide kohaldamist, on samuti vaja tagada, et avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad saaksid kasu läbipaistvatest ja objektiivsetest rahastamismenetlustest, mis tagavad piisavad ja stabiilsed rahalised vahendid nende avaliku teenuse osutamiseks, võimaldavad planeerimise prognoositavust ja lubavad neil avaliku teenuse osutamise raames areneda. Eelistatavalt tuleks sellise rahastuse üle otsustada ja see eraldada mitmeaastases arvestuses kooskõlas avalik-õiguslike meediateenuse osutajate avaliku teenuse osutamisega, et vältida iga-aastaste eelarveläbirääkimiste lubamatu mõju riski. Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide pädevust näha ette avalik-õiguslike meediateenuse osutajate rahastamist, nagu on sätestatud protokollis nr 29.
- (32) On väga tähtis, et meediateenuste saajad teaksid kindlalt, kes on meediateenuste omanik ja taustajõud, et nad saaksid tuvastada ja mõista võimalikke huvide konflikte. See on hästi informeeritud arvamuse kujundamise eeltingimus ning sellest tulenevalt demokraatias aktiivselt osalemise eeltingimus. Selline läbipaistvus on ühtlasi tõhus vahend toimetuse tegevusse sekkumise ohu heidutamiseks ja seega selle vähendamiseks. Lisaks aitab see kaasa avatud ja õiglase turukeskkonna loomisele ning suurendab meedia vastutust meediateenuste saajate ees, aidates lõppkokkuvõttes kaasa meediateenuste kvaliteedi parandamisele siseturul. Seega on vaja kehtestada kõigile meediateenuse osutajatele kogu liidus ühised teabele esitatavad nõuded. Kõnealused nõuded peaksid sisaldama

⁽¹⁰⁾ Esimese Astme Kohtu 26. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas *SIC vs. komisjon*, T-442/03, ECLI:EU:T:2008:228, punkt 211.

proportsionaalseid ja sihipäraseid nõudeid, et avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad avalikustaksid nende omandisuhetega seotud asjakohase teabe ning avaliku sektori asutustelt ja üksustelt saadud reklaamitulud. Selline teave on vajalik selleks, et meediateenuste saajad mõistaksid võimalikke huvide konflikte ja saaksid nende kohta järelepärimisi teha, sealhulgas juhul, kui meediaomanikud on riikliku taustaga, eeltingimusena selleks, et nad saaksid hinnata saadud teabe usaldusväärsust. Seda on võimalik saavutada ainult siis, kui meediateenuste saajate käsutuses on hästitoimival viisil ajakohane teave meediaomandi kohta, eelkõige meediasisu vaatamise, kuulamise või lugemise ajal, nii et nad saavad sisu õigesse konteksti asetada ja sellest õige mulje kujundada. Seega oleks sihipärase meediaomandit käsitleva teabe avalikustamine selgelt suurema kasuteguriga kui avalikustamiskohustuse mis tahes võimalik mõju põhiõigustele, sealhulgas õigusele era- ja perekonnavalule ning isikuandmete kaitsel. See ei tohiks mõjutada liikmesriikide poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/849⁽¹⁾ artikli 30 lõike 9 alusel võetud meetmeid. Asjaomased meediateenuse osutajad peaksid nõutava teabe avalikustama elektroonilises vormingus näiteks oma veebisaidil või muus kergesti ja vahetult juurdepääsetavas kohas.

- (33) Meediaomandi läbipaistvuse suurendamiseks peaksid liikmesriigid tegema meediaomandi andmebaaside väljatöötamise ülesandeks ka riiklikele reguleerivatele asutustele või organitele või muudele pädevatele asutustele ja organitele. Sellised andmebaasid peaksid toimima ühtse kontaktpunktina, mis võimaldab meediateenuste saajatel hõlpsasti kontrollida asjaomase meediateenuse osutajaga seotud asjakohast teavet. Võttes arvesse riikide haldusspetsiifikat ja selleks, et vähendada halduskoormust, peaks liikmesriikidel olema paindlikkus otsustada, milline asutus või organ vastutab selliste meediaomandi andmebaaside väljatöötamise eest. See võib olla näiteks riiklik reguleeriv asutus või organ või muu haldusorgan, kes omakorda võib selle ülesande täitmisel toetuda teise asjakohase oskusteabega organi abile.
- (34) Meedia usaldusväärsus nõuab ka ennetavat lähenemisviisi, et edendada uudiseid ja päevakajalist sisu pakkuvate meediaettevõtjate toimetuste sõltumatust, eelkõige sisemiste kaitsemeetmete abil. Meediateenuse osutajad peaksid võtma proportsionaalseid meetmeid, et tagada toimetajate vabadus teha oma kutsetegevuse käigus individuaalseid toimetustlikke otsuseid meediateenuse osutaja pikaajalise väljakujunenud toimetuse suuna raames. Eesmärk kaitsta konkreetset sisu puudutavaid toimetussotsuseid, eelkõige peatoimetajate ja toimetajate langetatud otsuseid põhjendamatu sekkumise eest aitab tagada meediateenuste siseturul võrdsed tingimused ja selliste teenuste kvaliteedi. Kõnealuste meetmete eesmärk peaks olema tagada sõltumatuse standardite järgimine meedias kogu toimetamisprotsessi jooksul, sealhulgas ajakirjandusliku sisu terviklikkuse kaitsmiseks. Kõnealune eesmärk on kooskõlas ka põhiõiguste harta artiklis 11 sätestatud põhiõigusega saada ja edastada teavet. Nimetatud kaalutlusi silmas pidades peaksid meediateenuse osutajad tagama nende meediateenuse saajate suhtes ka oma tegelike ja võimalike huvide konfliktide läbipaistvuse.
- (35) Meediateenuse osutajad peaksid võtma vastu sisemised kaitsemeetmed, et tagada toimetussotsuste sõltumatus, mis on kohandatud vastavalt nende suurusele, struktuurile ja vajadustele. Komisjoni soovitus (EL) 2022/1634⁽¹²⁾ on esitatud loetelu vabatahtlikest sisemistest kaitsemeetmetest, mida meediaettevõtjad võivad sellega seoses vastu võtta. Käesolevat määrust ei tohiks tõlgendada nii, et sellega võetakse eraõiguslike meediateenuse osutajate omanikelt õigus seada strateegilisi või üldeesmärgi või edendada oma ettevõtete kasvu ja rahalist elujõulisust. Sellega seoses tuleks käesolevas määruses tunnustada, et toimetuse sõltumatuse edendamise eesmärk peab olema tasakaalus erameedia omanike seaduslike õiguste ja huvidega, näiteks õigusega määrata kindlaks meediateenuse osutaja toimetustlik suund ja kujundada toimetusrühmade koosseisu.
- (36) Sõltumatud riiklikud reguleerivad asutused või organid on keskse tähtsusega meediaõiguse nõuetekohaseks kohaldamiseks kogu liidus. Kuigi riiklikel reguleerivatel asutustel või organitel ei ole sageli ajakirjandussektoriga seotud pädevust, on need kõige sobivamad, et tagada üldiselt käesolevas määruses ette nähtud regulatiivse koostöö ja hästitoimiva meediateenuste turuga seotud nõuete korrektne kohaldamine. Riiklikel reguleerivatel asutustel või organitel peaksid olema oma ülesannete täitmiseks vajalikud vahendid, mis on seotud personali, eriteadmiste ja rahaliste vahenditega, sealhulgas selleks, et võimaldada neil osaleda Euroopa meediateenuste nõukojas (edaspidi

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ (ELT L 141, 5.6.2015, lk 73).

⁽¹²⁾ Komisjoni 16. septembri 2022. aasta soovitus (EL) 2022/1634 toimetuse sõltumatuse ja omandisuhete läbipaistvuse kaitse sisemeetmete kohta meediasektoris (ELT L 245, 22.9.2022, lk 56).

„nõukoda“) tegevuses. Neile tuleks anda tehnilised vahendid, näiteks asjakohased digivahendid. Kui see on asjakohane, peaksid liikmesriigid suurendama vajalikul määral riiklikele reguleerivatele asutustele või organitele eraldatavaid ressursse, võttes arvesse neile käesoleva määrusega antud lisaülesandeid. Riiklikel reguleerivatel asutustel või organitel peaks samuti olema asjakohased volitused, eelkõige selleks, et nõuda teavet ja andmeid igalt füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kelle suhtes käesolevat määrust kohaldatakse või kes oma kaubandus-, majandus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel võiksid mõistlikult omada vajalikku teavet ja andmeid seoses selliste isikute õiguste ja huvidega.

- (37) Selleks et tagada käesoleva määruse ja liidu muu meediaõiguse järjepidev kohaldamine, on vaja luua liidu tasandil sõltumatu nõuandeorganina nõukoda, mis koondab riiklikud reguleerivad asutused või organid ja koordineerib nende tegevust. Nõukoda peaks oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel olema täiesti sõltumatu, sealhulgas igasugusest poliitilisest või majanduslikust mõjust, ning ta ei peaks paluma ega võtma vastu juhiseid üheltki valitsuselt või riiklikult, riigiüleselt või rahvusvaheliselt institutsioonilt või avalik-õiguslikult või eraõiguslikult isikult või asutuselt. Direktiiviga 2010/13/EL loodud audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühmal (ERGA) on olnud tähtis roll kõnealuse direktiivi järjepideva rakendamise edendamisel. Nõukoda peaks seepärast põhinema ERGA-l ja selle asendama. See nõuab direktiivi 2010/13/EL sihipärast muutmist, et tunnistada kehtetuks selle artikkel 30b, millega luuakse ERGA, ning sellest tulenevalt asendada viited ERGA-le ja selle ülesannetele. Direktiivi 2010/13/EL muutmine käesoleva määrusega on põhjendatud, sest see piirdub sätetega, mida liikmesriigid ei pea üle võtma ja mis on suunatud liidu institutsioonidele.
- (38) Nõukoda peaks kokku tooma riiklike reguleerivate asutuste või organite juhtivad esindajad. Riiklikud reguleerivad asutused või organid peaksid määrama kõnealused esindajad. Kui liikmesriigil on mitu asjassepuutuvat riiklikku reguleerivat asutust või organit, sealhulgas piirkondlikul tasandil, tuleks sobiva menetluse teel valida ühine esindaja ja hääleõigus peaks olema ainult ühel esindajal liikmesriigi kohta. Seoses oma tegevusega nõukojas peaks riiklikel reguleerivatel asutustel või organitel olema võimalik konsulteerida ja koordineerida oma tegevust oma liikmesriigi asjaomaste pädevate asutuste või organitega ning kui see on asjakohane, enesereguleerimise organitega. See ei tohiks mõjutada teiste riiklike reguleerivate asutuste või organite võimalust osaleda asjakohasel juhul nõukoja koosolekutel. Nõukojal peaks olema ka võimalus kutsuda oma koosolekutele igal üksikjuhul eraldi väliseksperte. Samuti peaks tal olema võimalus määrata kokkuleppel komisjoniga oma koosolekutel osalema alalisi vaatlejaid, sealhulgas eelkõige kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatide riiklikke reguleerivaid asutusi või organeid või muude pädevate riigi ametiasutuste *ad hoc* delegaate.
- (39) Meediasektori tundlikkuse tõttu ja järgides ERGA otsuste tegemise tava vastavalt tema kodukorrale, peaks nõukoda võtma otsused vastu kahekolmandikulise häälteenamusega. Nõukoja kodukorras tuleks eelkõige täpsustada eesistuja ja ase-eesistuja roll, ülesanded ja ametisse nimetamise kord ning nõukoja liikmete huvide konfliktide ennetamise ja haldamise kord. Eesistuja ja ase-eesistuja toetamiseks peaks nõukojal olema võimalik moodustada juhtühm. Juhtühma koosseisus võetakse nõuetekohaselt arvesse geograafilise tasakaalu põhimõtet. Nõukoda peaks oma kodukorras kindlaks määrama juhtühma erikorra. ERGA eesistuja ja ase-eesistuja, keda nõustavad ERGA liikmed, peaksid hõlbustama korrakohast, läbipaistvat ja tulemuslikku üleminekut ERGA-lt nõukojale, kuni nõukoja eesistuja ja ase-eesistuja on valitud.
- (40) Kui nõukoda tegeleb audiovisuaalmeedia sektorist väljapoole jäävate küsimustega, peaks ta tuginema tõhusale konsulteerimismehhanismile, mis hõlmab asjaomaste meediasektorite sidusrühmi, kes tegutsevad nii liidu kui ka riigisisel tasandil. Sellised sidusrühmad võiks hõlmata pressinõukogusid, ajakirjandusühendusi, ametiühinguid ja ettevõtjate ühendusi. Nõukoda peaks andma sellistele sidusrühmadele võimaluse juhtida tähelepanu nende sektoritega seotud arengusuundadele ja küsimustele. Konsulteerimismehhanism peaks võimaldama nõukojal koguda asjaomastelt sidusrühmadelt sihipärast teavet ja saada oma tööd toetavat asjakohast teavet. Konsulteerimismehhanismi korralduse kehtestamisel oma kodukorras peaks nõukoda arvesse võtma läbipaistvust, mitmekesisust ja õiglast geograafilist esindatust. Nõukojal peaks olema võimalik konsulteerida ka akadeemiliste ringkondadega, et koguda asjakohast lisateavet.
- (41) Ilma et see piiraks aluslepingutega komisjonile antud volitusi, on väga oluline, et komisjon ja nõukoda teeksid tihedat koostööd, mis võimaldab nõukojal nõustada ja toetada komisjoni tema pädevusse kuuluvates meediateenustega seotud küsimustes. Nõukoda peaks aktiivselt toetama komisjoni tema ülesandes tagada käesoleva määruse järjepidev ja tulemuslik kohaldamine ning direktiivi 2010/13/EL rakendamine. Selleks peaks nõukoda eelkõige nõustama ja abistama komisjoni regulatiivsetes, tehnilistes või praktilistes küsimustes, mis on seotud liidu õiguse kohaldamisega, edendama koostööd ning teabe, kogemuste ja parimate tavade tulemuslikku vahetamist ning koostama arvamusi käesoleva määrusega ette nähtud juhtudel, võttes asjakohasel juhul arvesse meediavabaduse ja meedia mitmekesisuse

olukorda asjaomastel meediaturgudel. Sellised arvamused ei ole õiguslikult siduvad, vaid kasulikud asjaomastele riiklikele reguleerivatele asutustele või organitele ning komisjon võiks neid arvesse võtta oma ülesannetes tagada käesoleva määruse järjekindel ja tulemuslik kohaldamine ja direktiivi 2010/13/EL rakendamine. Tehes kõik endast oleneva nõukogu arvamuse rakendamiseks või selgitades nõuetekohaselt mis tahes kõrvalekaldeid, tuleks järeldada, et riiklikud reguleerivad asutused või organid on teinud kõik endast oleneva, et nõukogu arvamust arvesse võtta.

- (42) Oma ülesannete tulemuslikuks ja sõltumatuks täitmiseks peaks nõukoda abistama sekretariaat, mis on pühendatud nõukogu tegevusele. Komisjon näeb ette sekretariaadi. Sekretariaadil peaks olema oma ülesannete täitmiseks piisavad ressursid. Ilma et see piiraks komisjoni institutsioonilist ja eelarveautonoomiat, on oluline, et komisjon võtaks oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks arvesse nõukogu edastatud vajadusi, eelkõige seoses sekretariaadi töötajate kvalifikatsiooni, asjatundlikkuse ja profiiliga. Sekretariaadil peaks olema võimalik tugineda ka riiklike reguleerivate asutuste või organite eksperditeadmistele ja ressursidele. See oleks keske tähtsusega, et abistada nõukoda tema töö ettevalmistamisel. Seetõttu peaks sekretariaati kuuluma piisav arv riiklike reguleerivate asutuste või organite lähetatud töötajaid, et nad saaksid kasutada oma oskuseid ja kogemusi. Oma missioonis aidata kaasa nõukogu ülesannete sõltumatule täitmisele peaks sekretariaat järgima üksnes nõukogu juhiseid, kui ta toetab nõukoda käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel. Sekretariaat peaks andma nõukojale sisulist, halduslikku ja korralduslikku tuge ning abistama nõukoda tema ülesannete täitmisel, eelkõige tehes asjakohaseid teadusuuringuid või kogudes teavet.
- (43) Regulaativne koostöö sõltumatute meediat reguleerivate asutuste või organite vahel on otsustava tähtsusega, et meediateenuste siseturg toimiks tõrgeteta. Direktiiviga 2010/13/EL ei ole aga riiklikele reguleerivatele asutustele või organitele ette nähtud struktureeritud koostöö raamistikku. Pärast audiovisuaalmeedia teenuste liidu raamistiku läbivaatamist Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2018/1808, ⁽¹³⁾ millega laiendati selle kohaldamisala videojagamispplatvormidele, on pidevalt kasvanud vajadus riiklike reguleerivate asutuste või organite tiheda koostöö järele, eelkõige piiriüleste juhtumite lahendamiseks. Selline vajadus on põhjendatud ka liidu meediakeskkonna uute väljakutsetega, mida on püütud käesolevas määruses lahendada, muu hulgas andes riiklikele reguleerivatele asutustele või organitele uusi ülesandeid.
- (44) Olles nendest probleemidest teadlik ja reageerimaks vajadusele teha audiovisuaalmeedia teenuste valdkonnas tihedamat koostööd, leppis ERGA 2020. aastal kokku vastastikuse mõistmise memorandumis, milles sätestatakse piiriülese koostöö mittesiduvad mehhanismid, et tugevdada audiovisuaalmeedia teenuseid ja videote jagamise platvormi teenuseid käsitlevate liidu õigusnormide kohaldamist. Tuginedes sellele vabatahtlikule raamistikule ning selleks, et tagada liidu meediaõiguse tulemuslik jõustamine, vältida täiendavate tõkete tekkimist meediateenuste siseturul ning hoida ära võimalikku kohaldatavatest normidest kõrvalehoidmist petturlike meediateenuse osutajate poolt, on oluline näha ette selge ja õiguslikult siduv raamistik, et riiklikud reguleerivad asutused või organid saaksid teha kehtestatud õigusraamistikus üksteisega tulemuslikku ja tõhusat koostööd. Selline raamistik on väga oluline, et toetada päritoluriigi põhimõtet, mis on direktiivi 2010/13/EL nurgakivi, ning tagada, et riiklikud reguleerivad asutused või organid saaksid teostada järelevalvet asjaomaste meediateenuse osutajate üle. Eesmärk peaks olema tagada käesoleva määruse järjepidev ja tulemuslik kohaldamine ning direktiivi 2010/13/EL rakendamine, näiteks tagades sujuva teabevahetuse riiklike reguleerivate asutuste või organite vahel või võimaldades kiiresti lahendada jurisdiktsiooni küsimustega seotud päringuid. Kui riiklikud reguleerivad asutused või organid vahetavad teavet, tuleks järgida kogu asjakohast teabevahetust käsitlevat liidu ja riigisisest õigust, sealhulgas asjakohaseid andmekaitsealaseid õigusakte. Selline koostöö ja eelkõige kiirendatud koostöö on väga olulised, et toetada meetmeid, mille eesmärk on kaitsta siseturгу petturlike meediateenuse osutajate eest, tagades samal ajal põhiõiguste, eelkõige sõnavabaduse järgimise. Eelkõige on kiirendatud koostööd vaja selleks, et hoida ära teatavates liikmesriikides direktiivi 2010/13/EL artikli 3 lõigete 3 ja 5 kohaselt peatatud meediateenuseid osutamine nimetatud liikmesriikides satelliidi või muude vahendite kaudu, ning seega toetada vastavate riiklike meetmete kasulikkust mõju kooskõlas liidu õigusega. Nõukogu arvamused on olulised koostöömehhanismi tulemuslikuks toimimiseks.
- (45) Videojagamispplatvormide üleeuroopalise olemuse tõttu peab riiklikel reguleerivatel asutustel või organitel olema konkreetne vahend, et kaitsta videojagamispplatvormi teenuste kasutajaid teatava ebaseadusliku ja kahjuliku sisu, sealhulgas äriliste teadaannete eest. Eelkõige, ja ilma et see piiraks päritoluriigi põhimõtte kohaldamist, on vaja

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1808, millega muudetakse direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv), et võtta arvesse muutuvat turuolukorda (ELT L 303, 28.11.2018, lk 69).

mehhanismi, mis võimaldaks igal asjaomasel riiklikul reguleerival asutusel või organil taotleda oma kolleegidelt vajalike ja proportsionaalsete meetmete võtmist, et videojagamisplatvormi teenuse osutajad täidaksid direktiivi 2010/13/EL artikli 28b lõigetest 1, 2 ja 3 tulenevaid kohustusi. See on oluline tagamaks, et kasutajaskond ja eelkõige alaealised on videojagamisplatvormide sisule juurdepääsul kogu liidus tulemuslikult kaitstud ning et nad saavad internetis äriliste teadaannete puhul tugineda asjakohasel tasemel läbipaistvusele. Vahendamine ja nõukoja arvamused aitavad tagada asjaomastele riiklikele reguleerivatele asutustele või organitele mõlemale poolele vastuvõetavad ja rahuldavad tulemused. Kui sellise mehhanismi kasutamine ei vii mõlemat poolt rahuldava lahenduseni, võib teisest liikmesriigist infoühiskonna teenuste osutamise vabadust piirata üksnes juhul, kui on täidetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/31/EÜ⁽¹⁴⁾ artiklis 3 sätestatud tingimused ja on järgitud selles sätestatud menetlust.

- (46) Oluline on tagada järjepidevad reguleerimistavad, käesoleva määruse järjepidev ja tulemuslik kohaldamine ning direktiivi 2010/13/EL rakendamine. Sel eesmärgil ja liidu meediaõiguse ühtlase rakendamise tagamiseks võib komisjon vajaduse korral anda välja suuniseid nii käesoleva määruse kui ka direktiiviga 2010/13/EL reguleeritud piiriülestes küsimustes. Suuniste väljaandmise üle otsustamisel ja pidades silmas direktiiviga 2010/13/EL loodud kontaktkomiteega peetavaid asjakohaseid arutelusid kõnealuse direktiiviga seotud küsimustes, peaks komisjon eelkõige arvesse võtma regulatiivseid küsimusi, mis mõjutavad märkimisväärset hulka liikmesriike või on piiriülese elemendiga. Arvestades teabe rohkust ja asjaolu, et meedia tarbimiseks kasutatakse üha enam digivahendeid, on vaja tagada üldist huvi pakkuva sisu esiletõstmine, et aidata saavutada siseturul võrdsed tingimused ja järgida põhiõiguste harta artiklis 11 sätestatud põhiõigust saada teavet. Pidades silmas direktiivi 2010/13/EL artikli 7a alusel võetud riiklike meetmete võimalikku mõju meediateenuste siseturu toimimisele, on selles valdkonnas õiguskindluse saavutamiseks vaja komisjoni suuniseid. Samuti oleks kasulik anda suunised direktiivi 2010/13/EL artikli 5 lõike 2 kohaselt võetud meetmete kohta, et üldsusel oleks juurdepääs kättesaadavale, täpsele ja ajakohasele teabele, mis käsitleb meediaomandit, ning meediateenuste osutaja kohustuse kohta teha teatav teave oma teenuse saajatele hõlpsasti ja vahetult kättesaadavaks. Suuniste koostamisel peaks komisjoni abistama nõukoda. Nõukoda peaks eelkõige jagama komisjoniga oma regulatiivseid, tehnilisi ja praktilisi eksperditeadmisi asjaomaste suunistega hõlmatud valdkondade ja teemade kohta.
- (47) Riiklikel reguleerivatel asutustel või organitel on praktilised eriteadmised, mis võimaldavad neil leida toimiva tasakaalu meediateenuse osutajate ja kasutajate huvide vahel, samal ajal tagades sõnavabaduse austamise ning kaitstes ja edendades meedia mitmekesisust. See on eriti oluline selleks, et kaitsta siseturgu väljastpoolt liitu osutatavate meediateenuste eest, olenemata sellest, mil viisil neid levitatakse või neile ligi pääsetakse, kui need on suunatud liidu kasutajaskonnale või jõuavad selleni ja võivad kahjustada või ohustada avalikku julgeolekut, võttes muu hulgas arvesse kontrolli, mida kolmandad riigid võivad nende üle teostada. Oht avalikule julgeolekule võib olla seotud avaliku üleskutsega panna toime terroriakt, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2017/541⁽¹⁵⁾ artiklis 5, ning süstemaatiliste rahvusvaheliste välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise kampaaniatega, mille eesmärk on destabiliseerida liitu tervikuna või konkreetseid liikmesriike. Sellega seoses tuleb tugevdada riiklike reguleerivate asutuste või organite vahelist koordineerimist, et tulla ühiselt toime sellistest meediateenustest tulenevate võimalike ohtudega avalikule julgeolekule ning luua õigusraamistik, et tagada kooskõlas liidu meediaõigusega vastu võetud riiklike meetmete tulemuslikkus ja võimalik koordineerimine.
- (48) On vaja kooskõlastada riiklike meetmeid, mida võidakse võtta selleks, et tõrjuda avalikku julgeolekut ähvardavaid ohte, mis tulenevad väljastpoolt liitu pärinevatest või väljaspool liitu asutatud ja liidu kasutajaskonnale suunatud meediateenustest, kusjuures nõukoda võib asjakohasel juhul esitada komisjoniga konsulteerides selliste meetmete kohta arvamusi, eelkõige juhul, kui olukord mõjutab mitut liikmesriiki. Sellega seoses tuleb avalikku julgeolekut ähvardavaid ohte hinnata, võttes arvesse kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid liidu ja riiklikul tasandil, sealhulgas olemasolevaid hinnanguid selle kohta, kuidas asjaomast meediateenust liidu territooriumil levitatakse või vastu võetakse. Eesmärk peaks olema võimaldada asjaomastele riiklikele reguleerivatele asutustele või organitele

⁽¹⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

koordineeritumat lähenemisviisi seoses selliste meediateenuste levitamise piirangutega, ilma et see piiraks liikmesriikide või nende riiklike reguleerivate asutuste või organite pädevust kooskõlas liidu õigusega. Sellega seoses peaks asjaomastel riiklikel reguleerivatel asutustel või organitel olema võimalik meediateenuse osutaja suhtes meetmete võtmisel nõukoja arvamusi arvesse võtta. See ei piira ELi toimimise lepingu artikli 215 kohast liidu pädevust.

- (49) Selleks et veelgi toetada riiklikke reguleerivaid asutusi või organeid nende rollis kaitsta meediateenuste siseturгу petturlike meediateenuse osutajate eest, peaks nõukoda koostama loetelu kriteeriumidest, mis käsitlevad väljaspool liitu asutatud või sealt pärit meediateenuse osutajaid. Selline loetelu aitaks asjaomaseid riiklikke reguleerivaid asutusi või organeid olukorras, kus selline meediateenuse osutaja, kes taotleb jurisdiktsiooni liikmesriigis, või juba liikmesriigi jurisdiktsiooni alla kuuluv meediateenuse osutaja näib kujutavat tõsist ohtu avalikule julgeolekule. Sellise loetelu elemendid peaksid muu hulgas hõlmama omandisuhet, juhtimist, rahastamisstruktuure, toimetuste sõltumatust kolmandatest riikidest ja ühes või mitmes liikmesriigis toimetuststandardeid reguleerivate kaas- või enesereguleerimise mehhanismide järgimist.
- (50) Väga suured digiplatvormid annavad paljudele kasutajatele juurdepääsu meediasisule ja -teenustele. Meediateenuse osutajatel, kellel on toimetust vastutuse oma sisu eest, on keskne roll teabe levitamisel ning teabe saamise ja levitamise õiguse teostamisel internetis. Toimetust vastutuse teostamisel eeldatakse, et meediateenuse osutajad tegutsevad hoolikalt ning annavad usaldusväärset ja põhiõigusi austavat teavet kooskõlas regulatiivsete nõuetega või kaas- ja eneseregulatsiooni mehhanismidega, mida nende suhtes liikmesriikides kohaldatakse. Seega, pidades muu hulgas silmas kasutajate õigust saada ja levitada teavet, peaks väga suur digiplatvormide pakkuja juhul, kui ta leiab, et sellise meediateenuse osutaja pakutav sisu ei vasta tema tingimustele, võtma nõuetekohaselt arvesse meediavabadust ja meedia mitmekesisust kooskõlas määrusega (EL) 2022/2065 ning esitama meediateenuse osutajale niipea kui võimalik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1150⁽¹⁶⁾ artikli 4 lõikes 1 ja määruse (EL) 2022/2065 artiklis 17 osutatud põhjendustes vajalikud selgitused. Selleks et minimeerida kõnealuse sisu piiramise mõju kasutajate õigusele saada ja levitada teavet, peaksid väga suured digiplatvormid esitama oma põhjendused enne nähtavuse peatamise või piiramise jõustumist. Lisaks peaksid nad andma asjaomasele meediateenuse osutajale võimaluse vastata põhjendustele 24 tunni jooksul nende kättesaamisest enne nähtavuse peatamise või piiramise jõustumist. Määruse (EL) 2022/2065 artikli 36 lõikes 2 osutatud kriisi korral võiks kohaldada lühemat tähtaega, eelkõige selleks, et võtta sellistel erandlikel asjaoludel arvesse tungivat vajadust asjaomase sisu modereerimise järele.
- (51) Seda, et väga suurte digiplatvormide pakkujad kasutavad märgistamist või vanuse kontrollimise vahendeid kooskõlas oma teenusetingimustega ja kooskõlas liidu õigusega, ei tohiks käsitada nähtavuse piiramisena. Pärast meediateenuse osutaja vastust väga suurte digiplatvormide pakkujate põhjendustele või kui sellist vastust ettenähtud ajavahemiku jooksul ei anta, peaks see väga suure digiplatvormi pakkuja meediateenuse osutajat teavitama, kui ta kavatseb peatada oma internetipõhiste vahendusteenuste pakkimise seoses meediateenuse osutaja pakutava sisuga või jätkata selle sisu nähtavuse piiramist. Käesolev määrus ei tohiks mõjutada väga suurte digiplatvormide pakkujate kohustust võtta meetmeid nende teenuste kaudu levitatava ebaseadusliku sisu vastu, võtta meetmeid, et hinnata ja leevendada nende teenustest tulenevaid süsteemseid riske, näiteks desinformatsiooni kaudu, või selleks, et kaitsta alaealisi. Sellega seoses ei tohiks ühtegi käesoleva määruse sätet tõlgendada nii, et see kaldub kõrvale väga suurte digiplatvormide pakkujate kohustustest, mis tulenevad määruse (EL) 2022/2065 artiklitest 28, 34 ja 35 ning direktiivi 2010/13/EL artiklist 28b.
- (52) Võttes arvesse eeldatavat positiivset mõju teenuste osutamise vabadusele ja sõnavabadusele, on õigustatud, et kui meediateenuse osutajad järgivad teatavaid regulatiivseid, kaas- või enesereguleerimise nõudeid, käsitletakse nende kaebusi väga suurte digiplatvormide teenuseosutajate otsuste kohta eelisjärjekorras ja põhjendamatu viivitusega.
- (53) Selleks peaksid meediasisule juurdepääsu võimaldavad väga suurte digiplatvormide pakkujad lisama oma internetipõhisesse kasutajaliidesesse funktsiooni, mis võimaldab meediateenuse osutajatel kinnitada oma vastavust teatavatele nõuetele, kuid säilitama samal ajal võimaluse sellise ettevõtja kinnitus tagasi lükata, kui nad leiavad, et nimetatud tingimused ei ole täidetud. Kui meediateenuse osutaja kinnitab, et ta vastab regulatiivsetele nõuetele või

⁽¹⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1150, mis käsitleb õigluse ja läbipaistvuse edendamist veebipõhiste vahendusteenuste ärikasutajate jaoks (ELT L 186, 11.7.2019, lk 57).

järgib kaas- või enesereguleerimise mehhanisme, peaks tal olema võimalik esitada asjaomase riikliku reguleeriva asutuse või organi või kaas- või enesereguleerimise mehhanismi esindajate kontaktandmed, sealhulgas liidu või riigi tasandil tegutsevate kõnealust sektorit esindavate laialdaselt tunnustatud kutseliitude kontaktandmed. Põhjendatud kahtluse korral võimaldaks see teave väga suurel digiplatvormi pakkujal koos nende asutuste või organitega kinnitada, kas meediateenuse osutaja suhtes kohaldatakse selliseid nõudeid või mehhanisme. Kui see on asjakohane, peaksid väga suurte digiplatvormide pakkujad tuginema teabele nimetatud nõuetele vastamise kohta, näiteks ajakirjanduse usaldusväärsuse algatuse (Journalism Trust Initiative) masinloetavale standardile, mis on välja töötatud Euroopa Standardikomitee egiidi all, või muudele asjakohastele käitumisjuhenditele. Tunnustatud kodanikuühiskonna organisatsioonidel, faktikontrolliga tegelevatel organisatsioonidel ja muudel asjaomastel kutseorganisatsioonidel, kes tunnustavad meediasektoriga kokku lepitud standardite alusel meediaallikate usaldusväärsust, peaks samuti olema võimalus teatada väga suurtele digiplatvormide pakkujatele võimalikest meediateenuse osutajate ettevõtja kinnitusega seotud nõuete täitmisega seotud probleemidest. Komisjoni väljaantavad suunised oleksid väga olulised, et hõlbustada sellise funktsiooni tulemuslikku rakendamist. Kõnealused suunised peaksid aitama minimeerida funktsiooni võimaliku kuritarvitamise ohtu, eelkõige meediateenuse osutajate poolt, kes tegelevad süstemaatiliselt desinformatsiooni, teabega manipuleerimise ja sekkumisega, sealhulgas teatavate kolmandate riikide kontrolli all olevate teenuseosutajate poolt, võttes arvesse kriteeriume, mille nõukoda töötab välja seoses väljastpoolt liitu pärit meediateenuse osutajatega. Sel eesmärgil võiksid kõnealused suunised hõlmata korda, mis on seotud tunnustatud kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas faktikontrolliga tegelevate organisatsioonide kaasamisega kinnituste läbivaatamisse või riiklike reguleerivate asutuste või organite või kaas- või enesereguleerimise organite kaasamisega konsulteerimisse.

- (54) Käesolevas määruses tunnistatakse kaas- või enesereguleerimise mehhanismide tähtsust meediateenuste osutamisel väga suurtel digiplatvormidel. Need mehhanismid kujutavad endast teatavat liiki vabatahtlikke algatusi, näiteks käitumisjuhendeid, mis võimaldavad meediateenuse osutajatel või nende esindajatel võtta ise enda jaoks vastu ühiseid suuniseid, muu hulgas eetikanormide, vigade parandamise või kaebuste käsitlemise kohta. Tugev, kaasav ja laialdaselt tunnustatud meedia enesereguleerimine tagab meediateenuste kvaliteedi ja professionaalsuse ning on toimetuste usaldusväärsuse tagamise võti.
- (55) Väga suurte digiplatvormide pakkujad peaksid suhtlema meediateenuse osutajatega, kes järgivad usaldusväärsuse ja läbipaistvuse standardeid ning leiavad, et väga suurte digiplatvormide pakkujad kehtestavad korduvalt ilma piisava põhjuseta nende sisule piiranguid või peatamisi, et leida mõlemat poolt rahuldav lahendus põhjendamatute piirangute või peatamiste lõpetamises ja nende edaspidises vältimises. Väga suurte digiplatvormide pakkujad peaksid osalema sellises dialoogis heas usus, pöörates erilist tähelepanu meedia- ja teabevabaduse kaitsmisele. Nõukoda peaks teavitama komisjoni oma arvamustest selliste dialoogide tulemuste kohta. Komisjon võib selliseid arvamusi määruse (EL) 2022/2065 täitmise tagamisel arvesse võtta.
- (56) Tuginedes ERGA kasulikule rollile desinformatsiooni käsitleva ELi tegevusjuhendi järgimise kontrollimisel, peaks nõukoda vähemalt kord aastas korraldama struktureeritud dialoogi väga suurte digiplatvormide pakkujate, meediateenuse osutajate esindajate ja kodanikuühiskonna esindajate vahel, et edendada väga suurtel digiplatvormidel juurdepääsu erinevatele sõltumatu meedia pakkujatele, arutada käesoleva määruse asjaomaste sätete kohaldamisega seotud kogemusi ja parimaid tavasid, sealhulgas seoses väga suurte digiplatvormide modereerimise protsessidega, ning seirata, kas peetakse kinni enesereguleerimise algatustest, mille eesmärk on kaitsta kasutajaid kahjuliku sisu eest, sealhulgas desinformatsiooni vastu võitlemise algatustest. Asjakohasel juhul võib komisjon määruse (EL) 2022/2065 jõustamise osana vaadata kogu liidus süsteemsete ja esilekerkivate küsimuste hindamisel läbi selliste struktureeritud dialoogide tulemusi käsitlevad aruanded ning paluda nõukojal teda selles toetada.
- (57) Saateid pakkuvate meediateenuste saajad peaksid saama vastavalt oma eelistustele tegelikult valida, millist sisu nad soovivad vaadata või kuulata. Nende vabadust sisu valikul võivad siiski piirata meediasektori äritavad, näiteks meediateenuse osutajate ning audio- ja audiovisuaalmeedia teenuste juurdepääsu ja nende kasutamist kontrollivate või haldavate seadmete (näiteks nutitelerite või auto audiosüsteemide) tootjate või kasutajaliideste pakkujate ning saateid pakkuvate meediateenuse osutajate vahelised kokkulepped sisu prioriseerimise kohta. Prioriseerimist saab rakendada näiteks seadme kodulekraanil, riistvara seadete või tarkvara otseteede, rakenduste ja otsingualade kaudu, mis mõjutavad teenusesaajate käitumist, motiveerides neid põhjendamatult eelistama teatavaid meediapakumisi teistele. Kasutaja valikut võivad piirata ka eelpaigaldatud rakenduste suletud ahelad. Kasutajatel peaks olema võimalik igal ajal lihtsal, kergesti kättesaadaval ja kasutajasõbralikul viisil muuta seadme konfiguratsiooni, samuti seadme, sealhulgas kaugjuhtimispuldi, või kasutajaliidese vaikeseadeid, mis kontrollivad või haldavad juurdepääsu saateid

pakkuvatele meediateenustele ja nende kasutamist. Seda tuleks mõista nii, et see hõlmab seadmete või kasutajaliideste kõiki kohandamise funktsioone, mis suunavad või juhivad kasutajaid meediateenuste või sisu valikul, millele nad soovivad juurde pääseda, ning võimaldavad neil selliseid teenuseid või sisu leida või avastada, võttes arvesse eesmärki tagada õiglane juurdepääs meediateenustele kogu nende mitmekesisuses nii kasutajate kui ka meediateenuse osutajate seisukohast. See õigus ei tohiks laieneda tellitavate teenuste kataloogi üksikutele objektidele, näiteks saadetele, ning see ei piira õiguspärastel avaliku korraga seotud kaalutlustel võetavaid meetmeid, millega tagatakse üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste sobiv esiletoomine, millega rakendatakse direktiivi 2010/13/EL artiklit 7a, ega neid, millega rakendatakse nimetatud direktiivi artiklit 7b. Tootjad, arendajad ja importijad peaksid suutma tõendada oma asjaomaste toodete turule laskmisel nõutavate funktsioonide tõelist kasutajasõbralikkust. Liikmesriigid peaksid asjakohaste meetmetega tagama, et asjaomaste turuosaliste poolt nende turule lastud seadmed ja liidesed vastavad käesolevas määruses sätestatud asjakohastele nõuetele. Seda on võimalik saavutada, seirates selliste turuosaliste võetud meetmete kohaldamist ja tulemuslikkust.

- (58) Meediateenuse osutajate visuaalne identiteet koosneb marginimedest, logodest, kaubamärkidest või muudest iseloomulikest tunnustest ning võimaldab saateid pakkuvate meediateenuste saajatel hõlpsasti kindlaks teha, kes kannab teenuse eest toimetust vastutust. Visuaalne identiteet on ka meediateenuse osutajate jaoks oluline konkurentsieelis, mis võimaldab neil oma meediapakkumist turul eristada. Seetõttu on oluline säilitada saateid pakkuvate meediateenuse osutajate visuaalne identiteet, kui kasutajatel on juurdepääs nende meediateenustele eri seadmete ja kasutajaliideste kaudu. Selleks peaksid seadmete ja kasutajaliideste tootjad, arendajad ja importijad tagama, et selliseid meediateenuse osutajate esitatud visuaalseid identiteete ei eemaldata ega muudeta.
- (59) Selleks et tagada võrdsed tingimused erinevate saateid pakkuvate meediateenuste osutamisel, võttes arvesse tehnoloogia arengut siseturul ning selleks, et tagada õiglane juurdepääs meediateenustele kogu nende mitmekesisuses, on vaja edendada ühiste harmoneeritud standardite väljatöötamist seadmetele ja kasutajaliidestele, mis kontrollivad või haldavad juurdepääsu saateid pakkuvatele meediateenustele ja nende kasutamist või digitaalset signaali, mis edastavad sisu allikast sihtkohta. Sellega seoses on vaja vältida lahknevaid tehnilisi standardeid, mis tekitavad ettevõtetele ja tarbijatele tõkkeid ja lisakulusid, ning innustada lahenduste väljatöötamist meediateenustega seotud olemasolevate kohustuste täitmiseks.
- (60) Erinevad õiguslikud, regulatiivsed või haldusmeetmed võivad olla põhjendatud ja soodustada meedia mitmekesisust. Mõned meetmed võivad siiski takistada asutamise vabaduse ja teenuste osutamise vabaduse kasutamist meediasektoris või muuta selle vähem atraktiivseks, kahjustades meedia mitmekesisust või siseturul tegutsevate meediateenuse osutajate toimetuste sõltumatust. Sellised meetmed võivad esineda mitmesugusel kujul, näiteks normidena, millega piiratakse meediaettevõtjate omandiõigust teistele meediasektoris või muudes sektorites tegutsevatele ettevõtjatele. Need hõlmavad ka litsentsimisega seotud otsuseid, näiteks meediateenuse osutajate litsentside kehtetuks tunnistamist või nende uuendamise keerulisemaks muutmist, ja meediateenuse osutajatele tegevusloa andmise või eelneva teatamisega seotud otsuseid. Selleks et leevendada nende võimalikku negatiivset mõju siseturul tegutsevate meediateenuse osutajate meedia mitmekesisusele või toimetuste sõltumatusele ning suurendada õiguskindlust meediateenuste siseturul, on oluline, et sellised meetmed oleksid kooskõlas objektiivse põhjendamise, läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja proportsionaalsuse põhimõtetega. Haldusmeetmed, mis võivad mõjutada meedia mitmekesisust või toimetuste sõltumatust, tuleks vastu võtta prognoositava tähtja jooksul. Sellised tähtsajad peaksid olema piisavalt pikad, et tagada meetmete ja nende prognoositavate tagajärgede piisav hindamine meediateenuse osutajate poolt. Lisaks peaks meediateenuse osutajatel, keda reguleerivad või haldusmeetmed isiklikult ja otseselt puudutavad, olema õigus vaidlustada selliseid meetmeid sõltumatus apellatsioonikogus. Kui apellatsioonikogu ei ole kohus, peaksid tal olema tulemuslikku toimimist võimaldavad piisavad vahendid.
- (61) Ilma et see piiraks liidu konkurentsi- ja riigiabinormide ning nende normide kohaselt võetud riiklike meetmete kohaldamist, on oluline, et juhul, kui riiklikud regulatiivsed või haldusmeetmed võivad tõenäoliselt märkimisväärselt mõjutada meediateenuse osutajate tegevust siseturul, on nõukojal õigus esitada arvamus. Nõukoja arvamustes tuleks keskenduda riiklikele meetmetele, mis võivad häirida meediateenuse osutajate tegevust siseturul, näiteks tõkestades või takistades nende tegevust viisil, mis kahjustab tõsiselt nende meediateenuste osutamist asjaomasel turul. Nii võib see olla juhul, kui riiklik haldusmeede on suunatud konkreetsele meediateenuse osutajale, kes osutab oma teenuseid rohkem kui ühes liikmesriigis, või kui see puudutab meediateenuse osutajat, kellel on muu hulgas oma turuosa,

vaatajaskonna või ringluse taseme tõttu oluline mõju avaliku arvamuse kujunemisele selles liikmesriigis, ning kõnealune meede takistab sellisel meediateenuse osutajal asjaomasel turul tulemuslikult tegutseda või uuele turule siseneda. Nõukoda võib esitada selliseid arvamusi omal algatusel ja peaks esitama sellised arvamusi komisjoni taotlusel. Nõukoda peaks samuti esitama selliste meetmete kohta arvamusi, kui isiklikult ja otseselt puudutatud meediateenuse osutajad seda taotlevad. Selleks peaks asjaomane meediateenuse osutaja esitama nõukojale igakülgset põhjendatud taotluse. Oma taotluses peaks asjaomane meediateenuse osutaja eelkõige märkima, kas ta on juba ammendanud kõik olemasolevad riiklikud õiguskaitsevahendid, vaidlustades sellised meetmed riiklikes kohtutes või muudes pädevates riigi ametiasutustes või organites, ning selle tulemusel tehtud otsuse või otsuse liigi. Taotluses tuleks märkida põhjused, miks asjaomane meediateenuse osutaja leiab, et vaidlustatud meede või meetmed mõjutavad märkimisväärselt tema tegevust siseturul, ning põhjused, miks ta leiab, et selline meede või sellised meetmed mõjutavad otseselt ja isiklikult tema õiguslikku olukorda.

- (62) Meediaturu kontsentratsiooni hinnatakse kogu liidus meedia mitmekesisuse seisukohast erinevalt. Meediaturu kontsentratsiooni hindamise normid ja menetlused on liidus erinevad. Mõned liikmesriigid tuginevad ainult konkurentsihinnangutele, samas kui teistes liikmesriikides on spetsiaalsed raamistikud konkreetseks meedia mitmekesisuse hindamiseks seoses kontsentratsiooniga. Viimasel juhul esineb märkimisväärsed erinevusi. Mõnel juhul kontrollitakse kõiki meediatehinguid, olenemata sellest, kas need saavutavad teatavad künnised, samal ajal kui muudel juhtudel viiakse hindamine läbi ainult siis, kui ületatakse konkreetsed künnised või on täidetud teatavad kvalitatiivsed kriteeriumid. Näiteks kohaldavad mõned liikmesriigid sellise hindamise eesmärgil tulude kordajat tagamaks, et konkurentsiohud ei jää avastamata ja et kontroll toimub isegi siis, kui asjaomaste müügikohtade tulud on väikesed. Kui menetlused on olemas, esineb ka erinevusi seoses nende kohaldamisega turutehingute kontrollimisel meedia mitmekesisuse tagamiseks. Kõnealust kontrolli teeb sageli meediat reguleeriv asutus sõltumatult iseseisva hindamise kaudu või pädev asutus meediat reguleeriva asutuse osalusel arvamuse kaudu, milleks võib olla eraldiseisev panus või kirjalikud seisukohad või märkused käimasoleva hindamise kontekstis. Teatavad riigisisesed normid võimaldavad ministeeriumitel või valitsusasutustel meediaturu kontrolli mittemajanduslikel põhjustel sekkuda, alates meedia mitmekesisuse kaitsmisest kuni avaliku julgeoleku või muude üldhuvide kaitsmiseni.
- (63) Meediaturu kontsentratsiooni suhtes kohaldatavate liikmesriikide normide ja menetluste lahknevus ja puudulik koordineerimine võib kaasa tuua õiguskindlusetuse ning regulatiivse, haldus- või majandusliku koormuse meediaettevõtjatele, kes soovivad tegutseda piiriülelt, moonutades seega konkurentsi meediateenuste siseturul. Mõnel juhul võivad riiklikud meetmed valdkonnas tegelikult takistada liidus asutatud meediaettevõtjatel siseneda teise riigi turule, ilma et tegelik eesmärk oleks edendada meedia mitmekesisust⁽¹⁷⁾. Lõppkokkuvõttes võib see meedia suurema mitmekesisuse saavutamise asemel tugevdada oligopoolset dünaamikat meediaturul. Selleks et vähendada tõkkeid, mis takistavad meediateenuse osutajatel siseturul tegutseda, on oluline, et käesoleva määrusega kehtestataks ühine raamistik meediaturu kontsentratsiooni hindamiseks kogu liidus.
- (64) Meedial on otsustav roll avaliku arvamuse kujundamisel ja kodanikele demokraatlikes protsessides osalemise seisukohast asjakohase teabe edastamisel. Seepärast peaksid liikmesriigid konkurentsioiguse valdkonna hindamistest sõltumatult kehtestama riigisiseses õiguses normid ja menetlused, mis võimaldaksid hinnata meediaturu selliseid kontsentratsioone, mis võivad märkimisväärselt mõjutada meedia mitmekesisust ja toimetuste sõltumatust. Sellega seoses tuleks meedia mitmekesisust mõista kui võimalust omada juurdepääsu mitmesugustele meediateenustele ja meediasisule, mis kajastavad erinevaid arvamusi, seisukohti ja analüüse. Riigisisesed normid ja menetlused võivad mõjutada meediateenuste osutamise vabadust siseturul ning peavad olema nõuetekohaselt piiritletud ning läbipaistvad, objektiivsed, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad. Selliste normide kohaldamisalasse kuuluva meediaturu kontsentratsiooni all tuleks mõista kontsentratsiooni, mille tulemusel võib üks üksus kontrollida meediateenuseid või omada märkimisväärsel osalust asjaomasel turul ning millel on seeläbi suur mõju avaliku arvamuse kujundamisele konkreetsel meediaturul ühes või mitmes liikmesriigis. Oluline kriteerium, mida tuleb arvesse võtta, on konkureerivate seisukohtade vähenemine meediaturul kontsentratsiooni tulemusena.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Kohtu 3. septembri 2020. aasta otsus kohtuasjas Vivendi SA vs. Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni, C-719/18, ECLI:EU:C:2020:627.

- (65) Riiklikud reguleerivad asutused või organid, millel on eriteadmised meedia mitmekesisuse valdkonnas, peaksid olema kaasatud, kui hinnatakse meediaturu kontsentratsiooni mõju meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatusele, kui nad ise ei ole määratud asutused või organid. Kõnealuste riiklike reguleerivate asutuste või organite kaasamine peaks olema sisuline, näiteks tagades, et nende seisukohti võetakse arvesse konkurentsi hindamisel. Selleks et suurendada õiguskindlust ning tagada, et riigisisesed normid ja menetlused, mis võimaldaksid hinnata meediaturu selliseid kontsentratsioone, mis võivad märkimisväärselt mõjutada meedia mitmekesisust ja toimetuste sõltumatust, on tõepoolest mõeldud meedia mitmekesisuse ja toimetuste sõltumatuse kaitsmiseks, tuleb eelnevalt sätestada objektiivsed, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed kriteeriumid, mille alusel tuleb teatada meediaturu kontsentratsioonist ja hinnata selle mõju meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatusele.
- (66) Kui meediaturu kontsentratsioon kujutab endast kontsentratsiooni, mis kuulub määruse (EÜ) nr 139/2004 kohaldamisalasse, ei tohiks käesoleva määruse või käesoleva määruse alusel liikmesriikide poolt vastu võetud normide ja menetluste kohaldamine mõjutada määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 21 lõike 4 kohaldamist ja peaks olema sellest eraldatud. Kõik määratud riiklike reguleerivate asutuste või organite või kaasatud riiklike reguleerivate asutuste või organite võetud meetmed, mis põhinevad nende hinnangutel sellise meediaturu kontsentratsiooni kohta, millel võib olla märkimisväärne mõju meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatusele, peaksid seega olema mõeldud õigustatud huvide kaitsmiseks määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 21 lõike 4 teise lõigu tähenduses ning olema kooskõlas liidu õiguse üldpõhimõtete ja muude sätetega. Käesolev määrus ei tohiks piirata üksikasjalikumaid riigisisesed norme, mida kohaldatakse eelkõige piirkondliku või kohaliku tasandi meediaturu kontsentratsiooni suhtes.
- (67) Nõukojal peaks olema õigus esitada arvamusi määratud riiklike reguleerivate asutuste või organite hinnangute kavandite või kaasatud riiklike reguleerivate asutuste või organite arvamuste kavandite kohta, kui meediaturu kontsentratsioon võib tõenäoliselt mõjutada meediateenuste siseturu toimimist. Nii oleks see näiteks juhul, kui kontsentratsiooniga on seotud omandamine teises liikmesriigis asutatud või piiriüleselt tegutseva ettevõtja poolt või sellise ettevõtja omandamine või kui kontsentratsiooni tulemusena oleks meediateenuse osutajatel märkimisväärne mõju avaliku arvamuse kujundamisele teataval meediaturul, mis võib mõjutada kasutajaskonda siseturul. Kui asjaomased ametiasutused või organid ei ole riigi tasandil hinnanud või ei ole saanud hinnata meediaturu kontsentratsiooni mõju meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatusele või kui riiklikud reguleerivad asutused või organid ei ole meediaturu kontsentratsiooni küsimuses nõukojaga konsulteerinud, kuid see mõjutab tõenäoliselt meediateenuste siseturu toimimist, võib nõukogu esitada arvamuse omal algatusel ja peaks esitama arvamuse komisjoni taotlusel. Sellisel juhul peaks komisjonile jääma võimalus esitada oma arvamus.
- (68) Mitmekesiste meediaturgude tagamiseks peaksid riigi ametiasutused või organid ja nõukoda võtma arvesse käesoleva määrusega ette nähtud elemente. Eelkõige peaksid riigi ametiasutused või organid ja nõukoda võtma arvesse meediaturu kontsentratsiooni eeldatavat mõju meedia mitmekesisusele, eriti mõju avaliku arvamuse kujundamisele, arvestades internetikeskkonda. Sellega seoses ja eelkõige juhul, kui see on asjakohane, et hinnata võimalikku mõju avaliku arvamuse kujunemisele asjaomase meediaturu olulistes osades, peaksid riigi ametiasutused või organid ja nõukoda arvesse võtma ka meediaturu kontsentratsiooniga seotud üksuste geograafilist haaret. Samal ajal tuleks neil kaaluda, kas teised meediakanalid, mis pakuvad teistsugust ja alternatiivset sisu, eksisteeriksid antud turul või turgudel ka pärast kõnealust meediaturu või kõnealuste meediaturgude kontsentratsiooni. Toimetuse sõltumatuse kaitsemeetmete hindamise käigus peaksid riigi ametiasutused või organid ja nõukoda hindama võimalikku ohtu, et tulevane omanik, juhtkond või juhtimisstruktuur sekkub põhjendamatult omandatud või ühinenud üksuse toimetisotsustesse. Riigi ametiasutused või organid ja nõukoda peaksid võtma arvesse ka olemasolevaid või kavandatavaid sisemisi kaitsemeetmeid, mille eesmärk on säilitada asjaomaste meediaettevõtete eetilised ja kutsestandardid ning samuti nende toimetisotsuste sõltumatus. Võimaliku meediaturu kontsentratsiooni mõju hindamisel meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatusele peaksid riigi ametiasutused või organid ja nõukoda võtma arvesse ka kõnealuse kontsentratsiooniga seotud mõju üksuse või üksuste majanduslikule jätkusuutlikkusele. Samuti peaksid nad arvesse võtma, kas ilma kontsentratsioonita oleksid kontsentratsiooniga seotud üksused või üksused majanduslikult kestlikud, see tähendab suudaksid keskpikas perspektiivis jätkata turul majanduslikult elujõuliste, piisavate ressurssidega ja tehnoloogiliselt kohandatud kvaliteetsete meediateenuste osutamist ja arendamist. Kui see on kohaldatav, peaksid riigi ametiasutused või organid ja nõukoda arvesse võtma ka kohustusi, mida iga asjaomane pool võib võtta tagamaks, et asjaomane meediaturu kontsentratsioon kindlustab meedia

mitmekesisuse ja toimetuste sõltumatuse. Asjakohasel juhul peaksid riigi ametiasutused või organid oma hindamistel ja nõukoda oma arvamuses võtma arvesse ka komisjoni iga-aastaste õigusriigi olukorda käsitlevate aruannete järeldusi, mis on seotud meedia mitmekesisuse ja meediavabadusega.

- (69) Kasutajaskonna mõõtmine mõjutab otseselt reklaami jaotamist ja hindu ning reklaam on meediasektorile väga tähtis tuluallikas. See on oluline vahend meediasisu populaarsuse hindamiseks ja kasutajaskonna eelistuste mõistmiseks, et kavandada edasist sisutootmist. Seepärast peaks meediaturu osalistel, eelkõige meediateenuse osutajatel ja reklaamijatel, olema võimalik tugineda objektiivsetele ja võrreldavatele kasutajaskonna andmetele, mis on saadud läbipaistvate, erapooletute ja kontrollitavate kasutajaskonna mõõtmise lahenduste abil. Põhimõtteliselt tuleks kasutajaskonda mõõta kooskõlas valdkonnas laialdaselt aktsepteeritud eneseregulatsiooni mehhanismidega. Siiski ei järgi teatavad meedia ökosüsteemis esile kerkinud uued osalejad, näiteks veebiplatvormid, tööstusharu standardeid või parimaid tavasid, mis on kokku lepitud asjaomaste tööstusharu eneseregulatsiooni mehhanismide kaudu, ning pakuvad endale kuuluvaid mõõtmisteenuseid, ilma et nad teeksid kättesaadavaks teavet oma meetodite kohta. See võib põhjustada kasutajaskonna mõõtmise lahendusi, mis ei ole võrreldavad, teabe asümmeetriat meediaturu osaliste vahel ja võimalikke turumoonutusi, mis kahjustavad meediateenuse osutajate võrdsed võimalusi turul. Seepärast on oluline, et turul kättesaadavaks tehtud kasutajaskonna mõõtmise süsteemid ja meetodid tagaksid asjakohasel tasemel läbipaistvuse, erapooletuse, kaasavuse, proportsionaalsuse, mittediskrimineerimise, võrreldavuse ja kontrollitavuse.
- (70) Asjaomased turuosaliselised on traditsiooniliselt kokku leppinud mõõtmismeetodites, et mõõta kasutajaskonda läbipaistval ja usaldusväärsel viisil ning töötada välja erapooletud ja usaldusväärsed võrdlusalused, mida kasutatakse meedia ja reklaami sisu tulemuslikkuse hindamisel. Nimetatud mõõtmismeetodid kajastuvad kas asjaomastes valdkondlikes standardites ja parimates tavades või neid korraldavad ja konsolideerivad eneseregulatsiooni organid, näiteks tööstuse ühiskomiteed, mis on loodud mitmes liikmesriigis ja mis ühendavad kõiki meedia- ja reklaamitööstuse peamisi sidusrühmi. Selleks et suurendada kasutajaskonna mõõtmise meetodite kontrollitavust, usaldusväärsust ja võrreldavust, tuleks kehtestada läbipaistvuskohustused pakkujatele, kes pakuvad endale kuuluvaid kasutajaskonna mõõtmise süsteeme ning kes ei järgi asjakohaseid valdkondlikke standardeid ja parimaid tavasid või asjaomastes enesereguleerimise organites kokku lepitud sektori võrdlusaluseid. Nende kohustuste kohaselt peaksid sellised osalejad taotluse korral ja võimaluste piires andma reklaamijatele ja meediateenuse osutajatele või nende nimel tegutsevatele isikutele teavet, milles kirjeldatakse kasutajaskonna mõõtmiseks kasutatavaid meetodeid. See teave võiks koosneda sellistest elementidest nagu mõõdetud valimi suurus, mõõdetavate näitajate määratlus, parameetrid, mõõtmismeetodid, mõõtmisperiood, mõõtmise ulatus ja veapiir. Selleks et tagada läbipaistvuskohustuse piisav mõjus ja suurendada endale kuuluvate kasutajaskonna mõõtmise süsteemide usaldusväärsust, tuleks meetodeid ja nende kohaldamist igal aastal sõltumatult auditeerida. Selleks, et aidata saavutada võrdsed tingimusi ning suurendada turule esitatava asjakohase teabe selgust ja konkurentsile avatust, on lisaks oluline, et kasutajaskonna mõõtmise tulemusel tehtaks kättesaadavaks. Seetõttu peaks meediateenuse osutajatel olema võimalik nõuda, et ettevõtjad, kes pakuvad endale kuuluvaid kasutajaskonna mõõtmise süsteeme, esitaksid teavet kasutajaskonna mõõtmise tulemuste kohta seoses oma meediasisu ja -teenustega. Eelkõige peaksid ettevõtjad, kes pakuvad endale kuuluvaid kasutajaskonna mõõtmise süsteeme, tagama, et see teave esitataks tööstusharu standardvormis, see sisaldab asjakohaseid summeerimata andmeid ning on kvaliteetne ja piisavalt üksikasjalik, võimaldades taotlevatel meediateenuse osutajatel tulemuslikult ja sisuliselt hinnata oma meediasisu ja -teenuste ulatust ja toimivust. Vajadus suurendada endale kuuluvate kasutajaskonna mõõtmise süsteemide läbipaistvust ja konkurentsile avatust tuleks ühitada kasutajaskonna mõõtmise süsteemide pakkujate vabadusega töötada ettevõtlusvabaduse raames välja oma mõõtmissüsteemid. Eelkõige ei tohiks läbipaistvuskohustused, mida kohaldatakse kasutajaskonna mõõtmise süsteemide pakkujate suhtes käesoleva määruse kohaselt, piirata kasutajaskonna mõõtmise teenuse osutajate ärisaladuse kaitset, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2016/943⁽¹⁸⁾. Käesoleva määrusega kehtestatud kohustused ei tohiks piirata ka kohustusi, mida kohaldatakse kasutajaskonna mõõtmissüsteemide osutajate suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/1150 või määruse (EL) 2022/1925⁽¹⁹⁾ alusel, sealhulgas kohustusi, mis käsitlevad järjestamist, oma toodete ja teenuste eelistamist või tulemuslikkuse mõõtmise vahendite ja asjakohastele andmetele juurdepääsu võimaldamist.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/943, milles käsitletakse avalikustamata oskusteabe ja äriteabe (ärisaladuste) ebaseadusliku omandamise, kasutamise ja avalikustamise vastast kaitset (ELT L 157, 15.6.2016, lk 1).

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/1925, mis käsitleb konkurentsile avatud ja õiglaseid turge digisektoris ning millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ja (EL) 2020/1828 (digiturgude määrus) (ELT L 265, 12.10.2022, lk 1).

- (71) Kasutajaskonna mõõtmise süsteemide pakujate või neid esindavate organisatsioonide või ühenduste koostatud käitumisjuhendid võiksid koos meediateenuse osutajate ja digiplatvormide pakujate ning neid esindavate organisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmadega aidata kaasa käesoleva määruse tulemuslikule kohaldamisele ja seega tuleks nende koostamist soodustada. Meediatööstuses laialdaselt tunnustatud eneseregulatsiooni mehhanisme on juba kasutatud kasutajaskonna mõõtmise valdkonnas kõrgete kvaliteedistandardite edendamiseks, et tagada mõõtmise erapooletus ja tulemuste võrreldavus. Nende edasiarendamist võib pidada tõhusaks vahendiks, mille abil saab valdkonnas kokku leppida praktilistes lahendustes, et tagada kasutajaskonna mõõtmise süsteemide ja metoodika vastavus läbipaistvuse, erapooletuse, kaasavuse, proportsionaalsuse, mittediskrimineerimise, võrreldavuse ja kontrollitavuse põhimõtetele. Selliste käitumisjuhendite koostamisel võiks kõigi asjaomaste sidusrühmade ning eelkõige meediateenuse ja digiplatvormide osutajatega konsulteerides võtta eeskätt arvesse meediasektori kasvavat digitaliseerumist ja vajadust muuta turul kättesaadavad erinevad kasutajaskonna mõõtmise lahendused üha võrreldavamaks. Kasutajaskonna mõõtmise tulemuste võrreldavus on meediaturu osalistele võrdsete tingimuste saavutamise võti, kuna see võimaldab meediateenuse osutajatel ja reklaamijatel paremini hinnata, kui edukas on nende pakumine, mida kasutajad üha enam eri seadmete ja platvormide kaudu tarbivad. Seepärast tuleks asjaomase valdkonna osalejaid julgustada kasutama käitumisjuhendeid ja muid eneseregulatsiooni mehhanisme, et edendada selliste kasutajaskonna mõõtmise lahenduste väljatöötamist, mis on eri meediakanalite ja platvormide vahel võrreldavad. Lisaks peaksid kõnealused käitumisjuhendid soodustama selliste lahenduste väljatöötamist, mis tagavad väikeste meediateenuse osutajate kasutajaskonna nõuetekohase mõõtmise.
- (72) Avaliku sektori eraldatud vahendid riiklikuks reklaamiks ja tarne- või teenuse osutamise lepinguteks on paljude meediateenuse osutajate ja digiplatvormide pakujate jaoks oluline tuluallikas, mis aitab kaasa nende majanduslikule jätkusuutlikkusele. Selleks et tagada võrdsed tingimused siseturul, tuleks anda juurdepääs sellistele rahalistele vahenditele mittediskrimineerival viisil igale meediateenuse osutajale või digiplatvormi pakujale mis tahes liikmesriigist, kes suudab jõuda piisavalt mõnede või kõigi asjaomaste üldsuse liikmeteni. Lisaks võivad avaliku sektori eraldatud vahendid riiklikuks reklaamiks ning tarne- või teenuse osutamise lepinguteks panna meediateenuse osutajad ja digiplatvormide pakujad kaitsetusse olukorda riigipoolse lubamatu mõjutamise või osalise huvi suhtes, mis kahjustab teenuste osutamise vabadust ja põhiõigusi. Selliste vahendite läbipaistmatu ja kallutatud jaotamine on seega võimas vahend meediateenuse osutajate toimetuvabaduse mõjutamiseks, meediateenuse pakujate „hõivamiseks“ või selliste teenuseosutajate varjatud subsideerimiseks, et saada ebaõiglast poliitilist või ärilist eelist või soodsat kajastamist. Avaliku sektori vahendeid riiklikuks reklaamiks ning tarne- või teenuse osutamise lepinguteks reguleeritakse mõnel juhul meediat puudutavate meetmete ja liidu riigihankenormide killustatud raamistikuga, mis ei paku piisavat kaitset eelis- või erapooliku jaotamise eest. Eelkõige ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24/EL⁽²⁰⁾ audiovisuaalmeedia teenuste või raadioteenuste jaoks mõeldud saatematerjali soetamiseks, arendamiseks, tootmiseks või ühistootmiseks sõlmitud teenuste riigihankalepingute suhtes. Meediat puudutavad normid avaliku sektori eraldatud vahendite kohta riiklikuks reklaamiks ja tarne- või teenuse osutamise lepinguteks – juhul kui need olemas on –, erinevad liikmesriigiti märkimisväärselt. See võib tekitada meediaturul tegutsejate jaoks teabe asümmeetria ja avaldada negatiivset mõju piiriülesele majandustegevusele meediateenuste siseturul. Mis kõige olulisem, see võib moonutada konkurentsi, pärssida investeeringuid ja kahjustada võrdseid tingimusi meediateenuste siseturul.
- (73) Selleks et tagada moonutamata konkurents meediateenuse osutajate ja digiplatvormide vahel ning vältida varjatud subsidiumide ja meedia lubamatu poliitilise mõjutamise ohtu, on vaja kehtestada ühised läbipaistvuse, objektiivsuse, proportsionaalsuse ja mittediskrimineerimise nõuded avaliku sektori vahendite eraldamiseks või muude riigi ressursside eraldamisel meediateenuse osutajatele ja digiplatvormide pakujatele riiklikuks reklaamiks või neilt selliste kaupade või teenuste ostmiseks, mis ei ole riiklik reklaam, näiteks audiovisuaaltooted, turuandmed ning konsultatsiooni- või koolitusteenused. Võimaluse korral, võttes igakülgset arvesse asjakohaste meediaturgude riiklikke ja kohalikke eripärasid ning riiklikke juhtimismudeleid ja pädevuste jaotust liikmesriikide riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi vahel, võttes eelkõige arvesse eraldatud riigi ressursside summat ja asjaomaste reklaamiteenuste või muude asjakohaste kaupade või teenuste, mis ei ole reklaam, võimalike pakujate arvu, peaks sellise jaotamise eesmärk olema tagada meedia mitmekesisus, tuues eelkõige kasu erinevatele meediateenuse osutajatele ja digiplatvormide pakujatele. Selline jaotamine ei tohiks anda teatavatele teenuseosutajatele põhjendamatu ja ebaproportsionaalseid eeliseid. Läbipaistvuse kõrge taseme tagamiseks on oluline, et kriteeriumid ja menetlused, mida kasutatakse avaliku sektori vahendite jaotamiseks meediateenuse osutajatele ja digiplatvormide

⁽²⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

pakkujatele riikliku reklaami ning tarne- või teenuse osutamise lepingute eesmärgil, tehtaks eelnevalt elektrooniliste ja kasutajasõbralike vahendite abil üldsusele kättesaadavaks. Riikliku reklaami ning tarne- või teenuse osutamise lepingutega seotud ühised nõuded peaksid hõlmama nii otseselt kui ka kaudselt toimuvat avaliku sektori vahendite jaotamist näiteks selliste spetsialiseeritud vahendajate kaudu nagu reklaamiagentuurid ja reklaamivahetusteenuste osutajad. Samuti on vaja kehtestada ühised nõuded teabe avaldamiseks riiklike reklaamikulude saajate ja kulutatud summade kohta. Liikmesriigid peaksid tegema riikliku reklaamiga seotud vajaliku teabe avalikult kättesaadavaks elektroonilises vormingus, mis on kergesti loetav, kättesaadav ja allalaaditav, kooskõlas ärisaladusi käsitlevate liidu ja riigisiseste normidega. Samuti on vaja, et riiklikud reguleerivad asutused või organid või muud pädevad sõltumatud asutused või organid seiraksid avaliku sektori vahendite eraldamist meediateenuse osutajatele ja digiplatvormide pakkujatele riikliku reklaami eesmärgil ning annaksid selle kohta aru. Kui riiklikud reguleerivad asutused või organid või muud pädevad sõltumatud asutused või organid seda taotlevad, peaksid riigiasutused ja riigiga seotud üksused andma neile täiendavat teavet, mis on vajalik, et hinnata avaldatud teabe terviklikkust ning selliste vahendite eraldamise puhul kasutatavate kriteeriumide ja menetluste kohaldamist. Käesolev määrus ei tohiks mõjutada liidu riigihanke ja riigiabi normide kohaldamist.

- (74) Komisjon peaks tagama, et meediateenuste siseturu toimimise parandamiseks tehtavate jõupingutuste raames seiratakse sõltumatult ja pidevalt meediateenuste siseturu toimimist ohustavaid riske (edaspidi „seire“). Seire eesmärk peaks olema anda üksikasjalikke andmeid ja kvalitatiivseid hinnanguid, muu hulgas meediaturu kontsentratsiooni määra kohta riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning välisriigist lähtuva infoga manipuleerimise ja sekkumise ohu kohta. Seda peaks sõltumatult tegema spetsialiseerunud akadeemiline üksus koostöös liikmesriikide teadlastega, tuginedes peamiste tulemusnäitajate ja metodoloogiliste kaitsemeetmete usaldusväärsele loetelule. Komisjon peaks kõnealuseid peamiseid tulemusnäitajaid ja metodoloogilisi kaitsemeetmeid nõukojaga konsulteerides välja töötama ja korrapäraselt ajakohastama. Võttes arvesse riskide ja tehnoloogia kiiret arengut meediateenuste siseturul, tuleks seire abil hinnata meediateenuste siseturu tulevast majanduslikku elujõulisust, et hoiatada meedia mitmekesisuse ja toimetuste sõltumatusesega seotud nõrkuste eest ning aidata kaasa juhtimise, andmete kvaliteedi ja riskijuhtimise parandamiseks tehtavatele jõupingutustele. Seire peaks hõlmama eelkõige piiriülese tegevuse ja investeeringute taset, regulatiivset koostööd ja meediavaldkonna õigusnormide lähendamist, meediateenuste osutamise takistusi, sealhulgas digikeskkonnas, meediateenuse osutajate positsiooni digikeskkonnas, ning majandusressursside jaotamise läbipaistvust ja õiglust meediateenuste siseturul. Samuti peaks seire arvesse võtma laiemaid suundumusi meediateenuste siseturul ja riikide meediaturgudel ning meediateenuse osutajaid mõjutavat riigisisest õigust. Lisaks peaks seire andma üldise ülevaate meetmetest, mida meediateenuse osutajad on võtnud, et tagada toimetussüste, sealhulgas soovitusel (EL) 2022/1634 väljapakutud meetmetest, ning esitama analüüsi, milles käsitletakse nende potentsiaali vähendada ohtu meediateenuste siseturu toimimisele. Seire kõrgeimate standardite tagamiseks tuleks igakülselt kaasata nõukoda, sest sinna kuuluvad meediaturu eriteadmistega üksused. Lisaks tuleks seires asjakohasel juhul arvesse võtta Euroopa Nõukogu ajakirjanduse kaitse ja ajakirjanike turvalisuse ning meediavabaduse kiirreageerimise platvormi järeldusi, võttes arvesse nende tulemuslikkust ajakirjanikele ja meediateenuse osutajatele avalduvate riskide või ohtude tuvastamisel, mis võivad mõjutada ka meediateenuste siseturgu.
- (75) Tuleks meenutada, et komisjonil on kohustus teostada järelevalvet käesoleva määruse kohaldamise üle vastavalt ELi lepingu artikli 17 kohasele vastutusele. Sellega seoses on komisjon oma 19. jaanuari 2017. aasta teatises „ELi õigus: parema kohaldamisega paremad tulemused“ märkinud, et on oluline, et komisjon keskendab selles oma jõupingutused kõige olulisematele liidu õiguse rikkumistele, mis mõjutavad liidu kodanike ja ettevõtjate huve, ning seab need prioriteediks.
- (76) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt meediateenuste siseturu tõrgetetatoimimise tagamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, kuna neil ei ole või ei pruugi olla stiimuleid vajaliku ühtlustamise ja koostöö saavutamiseks, küll aga saab neid paremini saavutada liidu tasandil meediasisu üha digitaalsema ja piiriülese tootmise, levitamise ja tarbimise ning meediateenuste ainulaadse rolli tõttu, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

- (77) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti selle artikleid 7, 8, 11, 16, 47, 50 ja 52. Seepärast tuleks käesolevat määrust tõlgendada ja kohaldada nimetatud õiguste ja põhimõtete kohaselt. Eelkõige ei tohiks ühtegi käesoleva määruse sätet tõlgendada nii, nagu sekkuks see teabe-, toimetus- või ajakirjandusvabadusse, nagu on sätestatud liikmesriikide põhiseadustes, mis on põhiõiguste hartaga kooskõlas, või motiveeriks liikmesriike kehtestama nõudeid ajakirjandusväljaannete ajakirjanduslikule sisule.
- (78) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁽²¹⁾ artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas oma arvamuse 11. novembril 2022,⁽²²⁾

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK
ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

- Käesoleva määrusega kehtestatakse ühised normid meediateenuste siseturu tõrgeteta toimimiseks ja luuakse Euroopa meediateenuste nõukoda, säilitades samal ajal meediateenuste sõltumatuse ja pluralismi.
- Käesolev määrus ei mõjuta õigusnorme, mis on sätestatud järgmistes õigusaktides:
 - direktiiv 2000/31/EÜ;
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/790⁽²³⁾;
 - määrus (EL) 2019/1150;
 - määrus (EL) 2022/2065;
 - määrus (EL) 2022/1925;
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/900⁽²⁴⁾;
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679⁽²⁵⁾.
- Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide võimalust võtta vastu üksikasjalikumaid või rangemaid norme II peatükis, III peatüki 5. jaos ja artiklis 25 käsitletud valdkondades, tingimusel et nimetatud normid tagavad meedia mitmekesisuse või toimetuste sõltumatuse kaitse kõrgema taseme kooskõlas käesoleva määrusega ja on kooskõlas liidu õigusega.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- „meediateenus“ – teenus ELi toimimise lepingu artiklites 56 ja 57 määratletud tähenduses, kui teenuse või selle eristatava osa peamine eesmärk on pakkuda meediateenuse osutaja toimetusvastutusel mis tahes viisil üldsusele teavituslikke, meelelahutuslikke või hariduslikke saateid või ajakirjandusväljaandeid;

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽²²⁾ ELT C 487, 22.12.2022, lk 9.

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/790, mis käsitleb autoriõigust ja autoriõigusega kaasnevaid õigusi digitaalsel ühtsel turul ning millega muudetakse direktiive 96/9/EÜ ja 2001/29/EÜ (ELT L 130, 17.5.2019, lk 92).

⁽²⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2024. aasta määrus (EL) 2024/900 poliitreklaami läbipaistvuse ja suunamise kohta (ELT L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- 2) „meediateenuse osutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kelle ametialane tegevus seisneb meediateenuse osutamises ning kellel on toimetust vastutuse meediateenuse sisu valikul ja kes määrab selle esitamise viisi;
- 3) „avalik-õiguslik meediateenuse osutaja“ – meediateenuse osutaja, kellele on riigisisese õiguse alusel usaldatud avaliku teenuse osutamine ja kes saab avaliku teenuse osutamiseks riigilt avaliku sektori vahendeid;
- 4) „saade“ – liikuvate kujutiste või helide kogum, mis olenemata selle pikkusest moodustab meediateenuse osutaja koostatud kava või kataloogi raames eraldi elemendi;
- 5) „ajakirjandusväljaanne“ – direktiivi (EL) 2019/790 artikli 2 punktis 4 määratletud ajakirjandusväljaanne;
- 6) „audiovisuaalmeedia teenus“ – direktiivi 2010/13/EL artikli 1 lõike 1 punktis a määratletud audiovisuaalmeedia teenus;
- 7) „toimetussotsus“ – toimetust vastutuse täitmise eesmärgil regulaarselt tehtav otsus, mis on seotud meediateenuse osutaja igapäevase tegevusega;
- 8) „toimetust vastutuse“ – tegelik kontroll nii saadete või ajakirjandusväljaannete valiku kui ka nende ülesehituse üle meediateenuse osutamise eesmärgil, olenemata riigisisese õiguse kohasest vastutusest osutatava teenuse eest;
- 9) „digiplatvorm“ – digiplatvorm, nagu on määratletud määruse (EL) 2022/2065 artikli 3 punktis i;
- 10) „väga suure digiplatvormi pakkuja“ – määruse (EL) 2022/2065 artikli 33 lõike 4 kohaselt määratletud väga suure digiplatvormi pakkuja;
- 11) „videojagamisplatvormi teenus“ – direktiivi 2010/13/EL artikli 1 lõike 1 punktis aa määratletud videojagamisplatvormi teenus;
- 12) „videojagamisplatvormi teenuse osutaja“ – direktiivi 2010/13/EL artikli 1 lõike 1 punktis da määratletud videojagamisplatvormi teenuse osutaja;
- 13) „riiklik reguleeriv asutus või organ“ – asutus või organ, mille liikmesriik on määranud vastavalt direktiivi 2010/13/EL artiklile 30;
- 14) „kasutajaliides“ – teenus, mis kontrollib või haldab juurdepääsu programmi pakkuvatele meediateenustele ja nende kasutamist ning võimaldab kasutajatel valida meediateenust või -sisu;
- 15) „meediaturu kontsentratsioon“ – määruse (EÜ) nr 139/2004 artiklis 3 määratletud koondumine, mis puudutab vähemalt ühte meediateenuse osutajat või ühte meediasisule juurdepääsu võimaldavat digiplatvormi pakkujat;
- 16) „kasutajaskonna mõõtmine“ – meediateenuste või digiplatvormide sisu kasutajate arvu ja omadusi käsitlevate andmete kogumine, tõlgendamine või muul viisil töötlemine, et teha otsuseid reklaami jaotamise, hinnakujunduse, ostmise või müügi või sisu kavandamise või levitamise kohta;
- 17) „kasutajaskonna mõõtmine endale kuuluvate süsteemidega“ – kasutajaskonna mõõtmine, mis ei vasta tööstusharu standarditele ja primaritele tavadele, mis on kokku lepitud eneseregulatsiooni mehhanismide kaudu;
- 18) „avaliku sektori asutus või üksus“ – riiklik või piirkondlik valitsus, reguleeriv asutus või organ või üksus, mida otseselt või kaudselt kontrollib riiklik või piirkondlik valitsus;
- 19) „riiklik reklaam“ – edendamise või eneseedendamise sõnumi või avaliku teate või teabekampaania paigutamine, reklaam, avaldamine või levitamine meediateenuses või digiplatvormil, tavaliselt makse või muu tasu eest, kui seda teeb avaliku sektori asutus või üksus või seda tehakse sellise asutuse või üksuse heaks või selle nimel;
- 20) „sekkuv jälgimistarkvara“ – digielemente sisaldav toode, mis on spetsiaalselt ette nähtud muude digielemente sisaldavate toodete nõrkuste ärakasutamiseks, mis võimaldab füüsiliste või juriidiliste isikute varjatud jälgimist, seirates, ekstraktides, kogudes või analüüsides andmeid sellistest toodetest või selliseid tooteid kasutatavatel füüsilistel või juriidilistel isikutel, sealhulgas valimatult;
- 21) „meediapädevus“ – oskused, teadmised ja mõistmine, mis võimaldavad kodanikel meediat tulemuslikult ja ohutult kasutada ning mis ei piirdu üksnes vahendite ja tehnoloogiate tundmaõppimisega, vaid mille eesmärk on anda kodanikele kriitilise mõtlemise oskused, mis on vajalikud otsustamiseks, keeruka reaalsuse analüüsimiseks ning arvamuste ja faktide erinevuse tuvastamiseks.

II PEATÜKK

MEEDIAATEENUSE OSUTAJATE JA MEEDIAATEENUSTE SAAJATE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

Artikkel 3

Meediateenuste saajate õigused

Liikmesriigid austavad vaba ja demokraatliku arutelu huvides meediateenuste saajate õigust pääseda ligi mitmekesisele toimetusalikult sõltumatu meediasisule ning tagavad, et on kehtestatud raamtingimused kooskõlas käesoleva määrusega selle õiguse kaitsmiseks.

Artikkel 4

Meediateenuse osutajate õigused

1. Meediateenuse osutajatel on õigus tegeleda siseturul majandustegevusega ilma muude piiranguteta peale nende, mis on lubatud vastavalt liidu õigusele.
2. Liikmesriigid austavad meediateenuse osutajate tegelikku toimetusalikust ja sõltumatust nende kutsetegevuses. Liikmesriigid, sealhulgas nende reguleerivad asutused ja organid, ei tohi sekkuda meediateenuste osutajate toimetusalikasse või toimetusalikesse otsustesse või üritada neid mõjutada.
3. Liikmesriigid tagavad, et ajakirjandusallikad ja konfidentsiaalsed teated on tulemuslikult kaitstud. Liikmesriigid ei võta meetmeid, millest:
 - a) kohustatakse meediateenuse osutajaid või nende toimetuse töötajaid avalikustama ajakirjandusallikate või konfidentsiaalse teabevahetusega seotud või nende tuvastamist võimaldavat teavet, või kohustatakse isikuid, kes võivad oma tavapärase või ametialase suhte tõttu meediateenuse osutaja või toimetuse töötajatega omada sellist teavet, sellist teavet avalikustama;
 - b) peetakse kinni, karistatakse, kuulatakse pealt ja kontrollitakse meediateenuse osutajaid või nende toimetuse töötajaid, või jälgitakse, otsitakse läbi või arestitakse nende äri- või eraruume sellise teabe saamise eesmärgil, mis on seotud ajakirjandusallikate või konfidentsiaalse teabevahetusega või mis võimaldab nende tuvastamist, või peetakse kinni, karistatakse, kuulatakse pealt ja kontrollitakse isikuid, kes võivad oma tavapärase või ametialase suhte tõttu meediateenuse osutaja või selle toimetuse töötajatega omada sellist teavet, või jälgitakse, otsitakse läbi või arestitakse nende äri- või eraruume sellise teabe saamise eesmärgil;
 - c) kasutatakse sekkuvat jälgimistarkvara materjali, digiseadme, -masina või -vahendi puhul, mida kasutavad meediateenuse osutajad, nende toimetuse töötajad või isikud, kes võivad oma tavapärase või ametialase suhte tõttu meediateenuse osutaja või tema toimetuse töötajatega omada teavet, mis on seotud ajakirjandusallikate või konfidentsiaalse teabevahetusega või mis võimaldab neid tuvastada.
4. Erandina käesoleva artikli lõike 3 punktides a ja b võivad liikmesriigid võtta nendes osutatud meetmeid, tingimusel et:
 - a) see on ette nähtud liidu või riigisisese õigusega;
 - b) see on kooskõlas põhiõiguste harta artikli 52 lõikega 1 ja muu liidu õigusega;
 - c) see on igal üksikjuhul eraldi põhjendatud ülekaaluka avaliku huviga ja on proportsionaalne ning
 - d) selleks on vaja õigusasutuse või sõltumatu ja erapooletu otsuseid tegeva asutuse eelnevat luba või igakülselt põhjendatud erakorralistel ja kiireloomulistel juhtudel sellise asutuse põhjendamatu viivitusega luba.
5. Erandina lõike 3 punktist c võivad liikmesriigid kasutada sekkuvat jälgimistarkvara, tingimusel et selle kasutuselevõtt
 - a) vastab lõikes 4 osutatud tingimustele ja
 - b) seda tehakse ühe lõike 3 punktis c osutatud isiku uurimise eesmärgil
 - i) raamotsuse 2002/584/JSK artikli 2 lõikes 2 loetletud kuritegude puhul, mis on asjaomases liikmesriigis karistatavad vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat, või

- ii) muude raskete kuritegude puhul, mis on asjaomases liikmesriigis karistatavad vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt viis aastat, nagu on kindlaks määratud kõnealuse liikmesriigi õiguses.

Liikmesriigid ei võta lõike 3 punktis c osutatud meedet, kui kõnealuse lõike punktis a või b osutatud meede oleks soovitava teabe saamiseks asjakohane ja piisav.

6. Liikmesriigid tagavad, et õigusasutus või sõltumatu ja erapooletu otsuseid tegev asutus vaatab lõike 3 punktis b osutatud jälgimismeetmed ja kõnealuse lõike punktis c osutatud sekkuva jälgimistarkvara kasutuselevõtu korrapäraselt läbi, et teha kindlaks, kas nende kasutamist õigustavad tingimused on jätkuvalt täidetud.

7. Käesoleva artikli lõike 3 punktis b osutatud jälgimismeetmete rakendamise või kõnealuse lõike punktis c osutatud sekkuva jälgimistarkvara kasutuselevõtu kontekstis tehtava isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/680,⁽²⁶⁾ sealhulgas selles sätestatud kaitsemeetmeid, nagu andmesubjekti õigus saada teavet ja juurdepääs töödeldavatele isikuandmetele.

8. Liikmesriigid tagavad, et meediateenuse osutajatel või nende toimetuste töötajatel või kõigil isikutel, kellel võib oma korrapärase või ametialaste suhete tõttu meediateenuse osutaja või tema toimetuse töötajatega olla teavet, mis on seotud ajakirjandusallikate või konfidentsiaalsete teadaannetega või suudab neid tuvastada, on õigus tõhusale kohtulikule kaitsele kooskõlas põhiõiguste harta artikliga 47 juhtudel, mis on seotud käesoleva artikli lõigete 3–7 rikkumisega.

Liikmesriigid usaldavad sõltumatule asutusele või organile asjakohased eksperditeadmised, et abistada esimeses lõigus osutatud isikuid kõnealuse õiguse kasutamisel. Kui sellist asutust või organit ei ole, võivad nimetatud isikud taotleda abi eneseregulatsiooni organilt või mehhanismilt.

9. Järgitakse ELi lepingus ja ELi toimimise lepingus sätestatud liikmesriikide kohustusi.

Artikkel 5

Kaitsemeetmed avalik-õiguslike meediateenuse osutajate sõltumatuks toimimiseks

1. Liikmesriigid tagavad, et avalik-õiguslikud meediateenuse osutajad on toimetuslikult ja funktsionaalselt sõltumatud ning esitavad oma kasutajaskonnale erapooletul viisil mitmekesist teavet ja arvamusi kooskõlas nende avaliku teenuse osutamise ülesandega, mis on määratletud riigi tasandil kooskõlas protokolliga nr 29.

2. Liikmesriigid tagavad, et avalik-õigusliku meediateenuse osutaja juhi või juhtkonna liikmete ametisse nimetamise ja ametist vabastamise korra eesmärk on tagada avalik-õiguslike meediateenuse osutajate sõltumatus.

Avalik-õigusliku meediateenuse osutaja juht ja juhtkonna liikmed nimetatakse ametisse läbipaistva, avatud ja mittediskrimineeriva menetluse teel ning läbipaistvate, objektiivsete, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete kriteeriumide alusel, mis on eelnevalt sätestatud riiklikul tasandil. Nende ametiaeg peab olema avalik-õiguslike meediateenuse osutajate tegeliku sõltumatuse tagamiseks piisav.

Otsused avalik-õiguslike meediateenuse osutajate juhi või juhtkonna liikmete ametist vabastamise kohta enne nende ametiaja lõppu peavad olema igakülgset põhjendatud, neid võib vastu võtta üksnes erandjuhul, kui nad ei vasta enam tingimustele, mis on vajalikud nende ülesannete täitmiseks vastavalt riigi tasandil eelnevalt kehtestatud kriteeriumidele, nendest teavitatakse eelnevalt asjaomast isikut ja nende puhul on võimalik kohtulik kontroll.

3. Liikmesriigid tagavad, et avalik-õiguslike meediateenuse osutajate rahastamismenetlused põhinevad eelnevalt kehtestatud läbipaistvatel ja objektiivsetel kriteeriumidel. Nimetatud rahastamismenetlustega tagatakse, et avalik-õiguslikel meediateenuse osutajatel on piisavad, kestlikud ja prognoositavad rahalised vahendid, mis vastavad nende avaliku teenuse osutamise ülesandele ja võimele selle raames areneda. Nimetatud rahalised vahendid peavad olema sellised, et avalik-õigusliku meediateenuse osutajate toimetuste sõltumatus oleks tagatud.

⁽²⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

4. Lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamise seireks määravad liikmesriigid ühe või mitu sõltumatut asutust või organit või kehtestavad mehhanismid, mis on vabad valitsuse poliitilisest mõjust. Kõnealuse seire tulemused tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 6

Meediateenuse osutajate kohustused

1. Meediateenuse osutajad teevad oma teenuse saajatele hõlpsasti ja vahetult kättesaadavaks järgmise ajakohase teabe:
 - a) nende juriidiline nimi või juriidilised nimed ja kontaktandmed;
 - b) sellise otsese või kaudse omaniku nimi või selliste otseste või kaudsete omanike nimed, kellel on osalus, mis võimaldab neil mõjutada teenuseosutaja tegevust ja strateegiliste otsuste tegemist, sealhulgas see, kas nad on otseselt või kaudselt riigi või avaliku sektori asutuse või üksuse omanduses;
 - c) selle tegelikult kasu saava omaniku nimi või nende tegelikult kasu saavate omanike nimed, nagu on määratletud direktiivi (EL) 2015/849 artikli 3 punktis 6;
 - d) neile riiklikuks reklaamiks eraldatud aastane kogusumma ja kolmandate riikide ametiasutustelt või üksustelt saadud reklaamitulude aastane kogusumma.
2. Liikmesriigid teevad oma reguleerivatele asutustele või organitele või muudele pädevatele asutustele või organitele ülesandeks töötada välja riiklikud meediaomandi andmebaasid, mis sisaldavad lõikes 1 sätestatud teavet.
3. Ilma et see piiraks riikliku põhiseaduse kohaldamist, mis on põhiõiguste hartaga kooskõlas, võtavad uudiseid ja päevakajalist sisu pakkuvad meediateenuse osutajad meetmeid, mida nad peavad asjakohaseks, et tagada toimetusesüste sõltumatus. Selliste meetmete eesmärk on eelkõige
 - a) tagada, et toimetusesüsteid saab teha vabalt asjaomase meediateenuse osutaja toimetuse väljakujunenud suuna alusel, ning
 - b) tagada, et avalikustatakse kõik tegelikud või võimalikud huvide konfliktid, mis võivad mõjutada uudiste ja päevakajalise sisu pakkumist.

III PEATÜKK

REGULATIIVSE KOOSTÖÖ JA HÄSTI TOIMIVA MEEDIATEENUSTE SISETURU RAAMISTIK

1. JAGU

Sõltumatud meediaasutused

Artikkel 7

Liikmesriikide reguleerivad asutused või organid

1. Liikmesriikide reguleerivad asutused või organid tagavad, kui see on kohaldatav, teiste asjaomaste asutuste või organitega või, kui see on asjakohane, oma liikmesriigi enesereguleerimise organitega konsulteerimise või koordineerimise kaudu käesoleva peatüki kohaldamise.
2. Liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite suhtes kohaldatakse direktiivi 2010/13/EL artiklis 30 sätestatud nõudeid seoses neile käesoleva määrusega määratud ülesannete täitmisega.
3. Liikmesriigid tagavad, et nende reguleerivatel asutustel või organitel on käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks piisavad rahalised, inim- ja tehnilised ressursid.
4. Kui see on vajalik käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmiseks, tagavad liikmesriigid, et liikmesriikide reguleerivatel asutustel või organitel on õigus nõuda mõistliku aja jooksul teabe ja andmete esitamist, mis on proportsionaalsed ja vajalikud käesoleva peatüki kohaste ülesannete täitmiseks, järgmistelt isikutelt:
 - a) füüsilised või juriidilised isikud, kelle suhtes kohaldatakse III peatükki, ning
 - b) muu füüsiline või juriidiline isik, kelle valduses võib nende kaubandus-, äri- või kutsetegevusega seotud põhjustel olla sellist teavet ja andmeid.

2. JAGU

Euroopa meediateenuste nõukoda

Artikkel 8

Euroopa meediateenuste nõukoda

1. Käesolevaga asutatakse Euroopa meediateenuste nõukoda (edaspidi „nõukoda“).
2. Nõukoda asendab direktiivi 2010/13/EL artikliga 30b loodud audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma (ERGA) ja on selle õigusjärglane.

Artikkel 9

Nõukoja sõltumatus

Nõukoda tegutseb oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel täiesti sõltumatult. Eelkõige ei taotle ega võta nõukoda oma ülesannete täitmisel ja volituste kasutamisel vastu juhiseid üheltki valitsuselt, institutsioonilt, isikult ega asutuselt. See ei mõjuta komisjoni ja liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite pädevusi kooskõlas käesoleva määrusega.

Artikkel 10

Nõukoja ülesehitus

1. Nõukoda koosneb liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite esindajatest.
2. Igal nõukoja liikmel on üks hääl.
3. Nõukoda teeb otsused hääleõiguslike liikmete kahekolmandikulise häälteenamusega.
4. Kui liikmesriigil on rohkem kui üks riiklik reguleeriv asutus või organ, koordineerivad nimetatud riiklikud reguleerivad asutused või organid vajaduse korral oma tegevust ja nimetavad ühise esindaja. Ühine esindaja kasutab hääleõigust.
5. Nõukoda valib oma liikmete hulgast eesistuja ja ase-eesistuja. Eesistuja ametiaeg kestab üks aasta ja seda võib pikendada ühe korra. Nõukoda võib moodustada juhtrühma. Nõukoda esindab eesistuja.
6. Komisjon määrab nõukotta ühe esindaja. Komisjoni esindaja osaleb nõukoja aruteludel ilma hääleõigusega. Nõukoja eesistuja teavitab komisjoni nõukoja tegevusest.
7. Nõukoda võib kokkuleppel komisjoniga kutsuda oma koosolekutele eksperte ja alalisi vaatlajaid.
8. Nõukoda võtab komisjoniga konsulteerides vastu oma kodukorra. Nimetatud kodukord sisaldab nõukoja liikmete huvide konfliktide ennetamise ja lahendamise korda.

Artikkel 11

Nõukoja sekretariaat

1. Nõukoda abistab sekretariaat. Komisjon näeb ette sekretariaadi, võttes arvesse nõukoja osutatud vajadusi. Sekretariaadil on oma ülesannete täitmiseks piisavad ressursid.
2. Sekretariaadi peamine ülesanne on aidata nõukojal täita sõltumatult ülesandeid, mis on sätestatud käesolevas määruses ja direktiivis 2010/13/EL. Sekretariaat täidab käesolevast määrusest tulenevate ülesannete täitmisel üksnes nõukoja juhiseid.
3. Sekretariaat pakub nõukoja tegevusele haldus- ja korralduslikku tuge. Lisaks abistab sekretariaat nõukoda sisuliselt tema ülesannete täitmisel.

Artikkel 12

Konsulteerimismehhanism

1. Kui nõukoda arutab küsimusi, mis ei kuulu audiovisuaalmeedia sektorisse, konsulteerib ta liidu või liikmesriigi tasandil tegutsevate asjaomaste meediasektorite esindajatega.

2. Nõukoda sätestab oma kodukorras lõikes 1 osutatud konsulteerimise korra. Sellises korras tagatakse võimalus kaasata mitu esindajat, kui see on asjakohane.
3. Võimaluse korral teeb nõukoda lõikes 1 osutatud konsulteerimise tulemused üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 13

Nõukoja ülesanded

1. Ilma et see piiraks komisjonile aluslepingutega antud volitusi, nõustab ja toetab nõukoda komisjoni nõukoja pädevusse kuuluvates meediateenustega seotud küsimustes ning edendab käesoleva peatüki järjepidevat ja tulemuslikku kohaldamist ja direktiivi 2010/13/EL rakendamist kogu liidus. Seega nõukoda:
 - a) teeb komisjonile kättesaadavaks tehnilise oskusteabe, täites oma ülesannet tagada käesoleva peatüki järjepidev ja tulemuslik kohaldamine ning direktiivi 2010/13/EL rakendamine kõigis liikmesriikides, ilma et see piiraks liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite ülesandeid;
 - b) edendab koostööd ning teabe, kogemuste ja parimate tavade tulemuslikku vahetamist liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite vahel seoses meediateenuste suhtes kohaldatavate liidu ja riigisiseste normide, sealhulgas käesoleva määruse ja direktiivi 2010/13/EL kohaldamisega, eelkõige seoses kõnealuse direktiivi artiklitega 3, 4 ja 7;
 - c) esitab komisjoni nõudmisel arvamusi tehniliste ja faktiliste küsimuste kohta, mis tekivad seoses direktiivi 2010/13/EL artikli 2 lõikega 5c, artikli 3 lõigetega 2 ja 3, artikli 4 lõike 4 punktiga c ning artikli 28a lõikega 7;
 - d) koostab komisjoniga konsulteerides arvamusi:
 - i) liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite vahelise koostöö taotluste kohta, vastavalt käesoleva määruse artikli 14 lõikele 5;
 - ii) täitemeetmete taotluste, sealhulgas soovitatud meetmete kohta juhul, kui taotluse esitanud asutus või organ ja taotluse saanud asutus või organ ei jõua kokkuleppele vastavalt käesoleva määruse artikli 15 lõikele 3;
 - iii) riiklike meetmete kohta, mis käsitlevad väljastpoolt liitu osutatavaid meediateenuseid, vastavalt käesoleva määruse artikli 17 lõikele 2;
 - e) koostab meediateenuse osutaja taotluse korral, kellega väga suure digiplatvormi pakkuja on osalenud käesoleva määruse artikli 18 lõikes 6 osutatud dialoogis, arvamusi sellise dialoogi tulemustest;
 - f) koostab omal algatusel, komisjoni taotlusel või isiklikult ja otseselt puudutatud meediateenuse osutaja igakülgset põhjendatud taotluse korral arvamusi regulatiivsete või haldusmeetmete kohta, mis tõenäoliselt mõjutavad oluliselt meediateenuse osutajate tegevust meediateenuste siseturul, vastavalt käesoleva määruse artikli 21 lõikele 4;
 - g) koostab arvamusi liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite hinnangute kavandite või arvamuste kavandite kohta vastavalt käesoleva määruse artikli 22 lõikele 5;
 - h) koostab omal algatusel või komisjoni taotlusel arvamusi meediaturu kontsentratsiooni kohta, mis tõenäoliselt mõjutab meediateenuste siseturu toimimist, vastavalt käesoleva määruse artikli 23 lõikele 1;
 - i) abistab komisjoni suuniste koostamisel:
 - i) käesoleva määruse kohaldamise ja direktiivi 2010/13/EL rakendamise kohta, vastavalt käesoleva määruse artikli 16 lõikele 2;
 - ii) käesoleva määruse artikli 22 lõike 2 punktides a, b ja c osutatud elementide kohta, vastavalt kõnealuse artikli lõikele 3;
 - iii) käesoleva määruse artikli 24 lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamise kohta, vastavalt kõnealuse artikli lõikele 4;
 - j) tegutseb vastavalt käesoleva määruse artikli 15 lõikele 3 vähemalt ühe asjaomase riikliku reguleeriva asutuse või organi taotlusel vahendajana liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite vaheliste erimeelsuste korral;
 - k) edendab vastavalt käesoleva määruse artikli 20 lõikele 5 seadmete või kasutajaliideste projekteerimise või selliste seadmete edastatud digitaalsete signaalidega seotud ühtlustatud standardite alast koostööd;

- l) kooskõlastab vastavalt käesoleva määruse artikli 17 lõikele 1 asjaomaste liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite asjakohaseid meetmeid, mis on seotud liiduvälise ja liidu kasutajaskonnale suunatud või nendeni jõudva meediateenuse sisu levitamise või sellele juurdepääsuga, kui selline meediateenus kahjustab avalikku julgeolekut või kaitset või kujutab endast tõsist ohtu avalikule julgeolekule ja kaitsele, ning töötab komisjoniga konsulteerides välja kõnealuse artikli lõikes 4 osutatud kriteeriumide kogumi;
- m) korraldab vastavalt käesoleva määruse artiklile 19 struktureeritud dialoogi väga suurte digiplatvormide pakkujate, meediateenuse osutajate ja kodanikuühiskonna esindajate vahel ning annab sellise dialoogi tulemustest aru komisjonile;
- n) edendab vastavalt käesoleva määruse artikli 24 lõikele 5 kasutajaskonna mõõtmise süsteemide kasutuselevõtuga seotud parimate tavade vahetamist;
- o) vahetab meediapädevuse alaseid kogemusi ja parimaid tavasid, sealhulgas selleks, et edendada mõjusate meetmete ja vahendite väljatöötamist ja kasutamist meediapädevuse tugevdamiseks;
- p) koostab oma tegevuse ja ülesannete kohta üksikasjaliku aastaaruande.

Nõukoda teeb esimese lõigu punktis p osutatud üksikasjaliku aastaaruande üldsusele kättesaadavaks. Kui tal palutakse seda teha, esitab eesistuja kõnealuse aruande Euroopa Parlamendile.

2. Kui komisjon küsib nõukojalt nõu või arvamust, võib ta esitada tähtaja, kui liidu õiguses ei ole sätestatud teisti, võttes arvesse küsimuse kiireloomulisust.

3. Nõukoda edastab oma töö tulemused direktiivi 2010/13/EL artikli 29 lõike 1 alusel loodud kontaktkomiteele (edaspidi „kontaktkomitee“).

3. JAGU

Regulatiivne koostöö ja õigusnormide lähendamine

Artikkel 14

Struktureeritud koostöö

1. Riiklik reguleeriv asutus või organ (edaspidi „taotluse esitanud asutus“) võib igal ajal taotleda ühelt või mitmelt muult riiklikult reguleerivalt asutuselt või organilt (edaspidi „taotluse saanud asutus“) temaga koostöö tegemist, sealhulgas vahetades teavet või osutades vastastikust abi käesoleva peatüki järjepidevaks ja tulemuslikuks kohaldamiseks või direktiivi 2010/13/EL rakendamiseks.

2. Koostöö taotlused sisaldavad kogu vajalikku teavet, mis on sellega seotud, muu hulgas koostöö taotluse eesmärki ja põhjuseid.

3. Taotluse saanud asutus võib taotluse käsitlemisest keelduda ainult järgmistel juhtudel:

- a) ta ei ole koostöö taotluse sisu või temalt nõutava koostöö liigi pakumise küsimuses pädev;
- b) koostöö taotluse täitmine rikuks käesolevat määrust, direktiivi 2010/13/EL või muud liidu õigust või liidu õigusega kooskõlas olevat riigisest õigust, mida taotluse saanud asutuse suhtes kohaldatakse;
- c) koostöö taotluse ulatus või sisu ei ole igakülgset põhjendatud või on ebaproportsionaalne.

Taotluse saanud asutus põhjendab põhjendamatu viivitusega koostöö taotluse käsitlemisest keeldumist. Kui taotluse saanud asutus keeldub koostöö taotluse käsitlemisest esimese lõigu punktis a osutatud juhtudel, märgib ta võimaluse korral pädeva asutuse.

4. Taotluse saanud asutus teeb kõik endast oleneva, et koostöö taotlust põhjendamatu viivitusega käsitleda ja sellele vastata ning esitab korrapäraselt ajakohastatud teavet kõnealuse taotluse täitmise edenemise kohta.

5. Kui taotluse esitanud asutus leiab, et koostöö taotluse saanud asutus ei ole taotlust piisavalt käsitlenud või sellele vastanud, teavitab ta sellest põhjendamatu viivitusega taotluse saanud asutust ja selgitab oma seisukoha põhjuseid. Kui taotluse esitanud asutus ja taotluse saanud asutus ei jõua koostöö taotluse suhtes kokkuleppele, võib kumbki asutus suunata küsimuse nõukojale. Kooskõlas ajakavaga, mille nõukoda kehtestab oma kodukorras, esitab nõukoda komisjoniga konsulteerides selles küsimuses arvamuse, sealhulgas soovitatavad meetmed. Asjaomased asutused teevad kõik endast oleneva, et nõukoja arvamust arvesse võtta.

6. Kui taotluse esitanud asutus leiab, et esineb tõsine oht meediateenuste osutamise või saamise vabaduse piiramiseks siseturul või tõsine oht avalikule julgeolekule, võib ta esitada taotluse taotluse saanud asutusele kiirendatud koostööks või vastastikuseks abiks, tagades samal ajal põhiõiguste, eelkõige sõnavabaduse järgimise, sealhulgas selleks, et tagada direktiivi 2010/13/EL artiklis 3 osutatud riiklike meetmete tulemuslik rakendamine. Taotluse saanud asutus vastab kiirendatud koostöö taotlustele ja teeb kõik endast oleneva nende käsitlemiseks 14 kalendripäeva jooksul.

Käesoleva artikli lõikeid 2, 3 ja 5 kohaldatakse *mutatis mutandis* kiirendatud koostöö taotluste suhtes.

7. Nõukoda sätestab oma kodukorras täiendavad üksikasjad käesolevas artiklis osutatud struktureeritud koostöö menetluse kohta.

Artikkel 15

Videojagamisplatvormi teenuse osutajate kohustuste täitmise tagamise taotlused

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/31/EÜ artikli 3 kohaldamist, võib taotluse esitanud asutus esitada taotluse saanud asutusele igakülgsest põhjendatud taotluse võtta vajalikke ja proportsionaalseid meetmeid, et tagada videojagamisplatvormi teenuse osutajatele direktiivi 2010/13/EL artikli 28b lõigete 1, 2 ja 3 alusel kehtestatud kohustuste tulemuslik täitmine.

2. Taotluse saanud asutus teavitab taotluse esitanud asutust põhjendamatu viivitusega meetmetest, mida ta on lõike 1 kohase kohustuse täitmise tagamise taotluse alusel võtnud või kavatseb võtta, või põhjustest, miks meetmeid ei võetud. Nõukoda kehtestab sellekohase ajakava oma kodukorras.

3. Kui taotluse esitanud asutus ja taotluse saanud asutus ei jõua lõike 1 kohaselt võetavates või kavandatavates meetmetes või meetmete võtmata jätmises kokkuleppele pärast kohustuse täitmise taotluse esitamist, võib kumbki asutus suunata küsimuse lahendamiseks nõukojale, et leida mõlemat poolt rahuldav lahendus.

Kui nõukoja vahenduse tulemusel ei jõuta mõlemat poolt rahuldava lahenduseni, võib taotluse esitanud asutus või taotluse saanud asutus paluda nõukojal esitada selles küsimuses arvamuse. Nõukoda hindab oma arvamuses, kas lõikes 1 osutatud kohustuste täitmise tagamise taotlust on piisavalt käsitletud. Kui nõukoda leiab, et taotluse saanud asutus ei ole kohustuste täitmise tagamise taotlust piisavalt käsitlenud, soovib nõukoda meetmeid taotluse käsitlemiseks. Nõukoda esitab komisjoniga konsulteerides põhjendamatu viivitusega oma arvamuse.

4. Pärast lõike 3 teises lõigus osutatud arvamuse saamist teavitab taotluse saanud asutus põhjendamatu viivitusega ja vastavalt ajakavale, mille nõukoda kehtestab oma kodukorras, nõukoda, komisjoni ja taotluse esitanud asutust seoses arvamusega võetud või kavandatud meetmetest.

Artikkel 16

Suunised meedia reguleerimise küsimustes

1. Nõukoda edendab parimate tavade vahetamist riiklike reguleerivate asutuste või organite vahel, konsulteerides asjakohasel juhul sidusrühmadega regulatiivsetes, tehnilistes või praktilistes küsimustes, mis on olulised käesoleva peatüki järjepideva ja tulemusliku kohaldamise ja direktiivi 2010/13/EL rakendamise seisukohast.

2. Kui komisjon annab välja suuniseid käesoleva määruse kohaldamise või direktiivi 2010/13/EL rakendamise kohta, abistab nõukoda teda eriteadmistega regulatiivsetes, tehnilistes või praktilistes küsimustes, eelkõige seoses järgmisega:

- a) üldist huvi pakkuvate audiovisuaalmeedia teenuste sobiv esiletoomine direktiivi 2010/13/EL artikli 7a kohaselt;
- b) meediateenuse osutajate omandistruktuuri käsitleva teabe kättesaadavaks tegemine, nagu on sätestatud direktiivi 2010/13/EL artikli 5 lõikes 2 ja käesoleva määruse artikli 6 lõikes 1.

Kui komisjon annab välja suuniseid direktiivi 2010/13/EL rakendamise kohta, konsulteerib ta kontaktkomiteega.

3. Kui komisjon esitab arvamuse küsimuses, mis on seotud käesoleva määruse kohaldamise või direktiivi 2010/13/EL rakendamisega, abistab komisjoni nõukoda.

Artikkel 17

Väljastpoolt liitu osutatavaid meediateenuseid käsitlevate meetmete koordineerimine

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2010/13/EL artikli 3 kohaldamist, koordineerib nõukoda vähemalt kahe riikliku reguleeriva asutuse või organi taotlusel asjaomaste riiklike reguleerivate asutuste või organite asjakohaseid meetmeid, mis on seotud väljastpoolt liitu osutatavate meediateenuste või väljaspool liitu asutatud meediateenuse osutajate pakutavate selliste meediateenuste levitamise või neile juurdepääsuga, mis sõltumata nende levitamise või juurdepääsu viisist on suunatud liidu kasutajaskonnale või jõuavad nendeni, kui sellised meediateenused ohustavad avalikku julgeolekut või kujutavad endast tõsist või väga tõsist ohtu julgeolekule, võttes muu hulgas arvesse kontrolli, mida kolmandad riigid võivad nende meediateenuste üle teostada.
2. Nõukoda võib komisjoniga konsulteerides esitada arvamusi lõikes 1 osutatud asjakohaste meetmete kohta. Ilma et see piiraks nende riigisisest õigusest tulenevaid volitusi, teevad asjaomased riigi pädevad ametiasutused, sealhulgas liikmesriikide reguleerivad asutused või organid, kõik endast oleneva, et nõukoja arvamusi arvesse võtta.
3. Liikmesriigid tagavad, et asjaomastel riiklikel reguleerivate asutustel või organitel ei ole välistatud võtta arvesse nõukoja lõike 2 kohaselt esitatud arvamust, kui nad kaaluvad meediateenuse osutaja suhtes lõikes 1 osutatud meetmete võtmist.
4. Nõukoda töötab komisjoniga konsulteerides riiklike reguleerivate asutuste või organite jaoks välja kriteeriumide kogumi, millest nad lähtuvad reguleerimisvolituste kasutamisel lõikes 1 osutatud meediateenuse osutajate suhtes. Riiklikud reguleerivad asutused või organid teevad kõik endast oleneva, et kõnealused kriteeriumid arvesse võtta.

4. JAGU

Meediateenuste osutamine digikeskkonnas ja nendele juurdepääs

Artikkel 18

Meediateenuse osutajate sisu väga suurtel digiplatvormidel

1. Väga suurte digiplatvormide pakkujad tagavad funktsiooni, mis võimaldab nende teenusesaajatel
 - a) kinnitada, et nad on meediateenuse osutajad;
 - b) kinnitada, et nad täidavad artikli 6 lõike 1 nõudeid;
 - c) kinnitada, et nende toimetused on sõltumatud liikmesriikidest, erakondadest, kolmandatest riikidest ja kolmandate riikide kontrollitavatest või rahastatavatest üksustest;
 - d) kinnitada, et nende suhtes kohaldatakse ühes või mitmes liikmesriigis toimetustusvastutuse teostamise regulatiivseid nõudeid ja et nende üle teostab järelevalvet pädev riiklik reguleeriv asutus või organ või et nad järgivad toimetustusstandardeid reguleerivat kaas- või enesereguleerimise mehhanismi, mis on asjaomases meediasektoris ühes või mitmes liikmesriigis laialdaselt tunnustatud;
 - e) kinnitada, et nad ei paku tehisintellektisüsteemi loodud sisu, ilma et selle suhtes kohaldataks inimkontrolli või toimetustusvastutust;
 - f) esitada nende juriidiline nimi ja kontaktandmed, sealhulgas e-posti aadress, mille kaudu meediateenuse osutaja saab väga suure digiplatvormi pakkujaga kiiresti ja otse suhelda, ning
 - g) esitada punktis d osutatud asjaomaste liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite või kaas- või enesereguleerimise mehhanismide esindajate kontaktandmed.

Kui tekib põhjendatud kahtlus, kas meediateenuse osutaja täidab esimese lõigu punkti d nõudeid, taotleb väga suure digiplatvormi pakkuja selle kohta kinnitust asjaomaselt riiklikult reguleerivalt asutusest või organilt või asjaomaselt kaas- või enesereguleerimise mehhanismilt.

2. Väga suurte digiplatvormide pakkujad tagavad, et lõike 1 kohaselt kinnitatud teave, välja arvatud lõike 1 esimese lõigu punktis f sätestatud teave, tehakse nende internetipõhises kasutajaliideses üldsusele kergesti juurdepääsetaval viisil kättesaadavaks.
3. Väga suurte digiplatvormide pakkujad kinnitavad lõike 1 kohaselt esitatud kinnituste kättesaamist ja esitavad oma kontaktandmed, sealhulgas e-posti aadressi, mille kaudu meediateenuse osutaja saab nendega otse ja kiiresti suhelda.

Väga suurte digiplatvormide pakkujad märgivad põhjendamatu viivitusega, kas nad võtavad lõike 1 kohaselt esitatud kinnitused vastu või lükkavad need tagasi.

4. Kui väga suure digiplatvormi pakkuja kavatseb võtta vastu otsuse, millega peatatakse tema internetipõhiste vahendusteenuste pakkumine seoses käesoleva artikli lõike 1 kohaselt kinnituse esitanud meediateenuse osutaja pakutava sisuga, või otsuse, millega piiratakse sellise sisu nähtavust põhjusel, et see sisu ei ole tema tingimustega kooskõlas, teeb ta enne sellise nähtavuse peatamise või piiramise otsuse jõustumist järgmist:

- a) edastab asjaomasele meediateenuse osutajale kavandatava nähtavuse peatamise või piiramise otsuse määruse (EL) 2019/1150 artikli 4 lõikes 1 ja määruse (EL) 2022/2065 artiklis 17 osutatud põhjendused ning
- b) annab meediateenuse osutajale võimaluse vastata käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud põhjendustele 24 tunni jooksul pärast nende kättesaamist või määruse (EL) 2022/2065 artikli 36 lõikes 2 osutatud kriisi korral lühema aja jooksul, mis annab meediateenuse osutajale piisavalt aega sisulise vastuse esitamiseks.

Kui väga suure digiplatvormi pakkuja teeb pärast käesoleva artikli esimese lõigu punktis b osutatud vastuse saamist või sellise vastuse puudumisel otsuse nähtavuse peatamiseks või piiramiseks, teavitab ta sellest põhjendamatu viivitusega asjaomast meediateenuse osutajat.

Käesolevat lõiget ei kohaldata, kui väga suurte digiplatvormide pakkujad peatavad oma teenuste osutamise seoses meediateenuse osutaja pakutava sisuga või piiravad sellise sisu nähtavust kooskõlas määruse (EL) 2022/2065 artiklites 28, 34 ja 35 ning direktiivi 2010/13/EL artiklist 28b tulenevate kohustustega või ebaseadusliku sisuga seotud liidu õigusest tulenevate kohustustega.

5. Väga suurte digiplatvormide pakkujad võtavad kõik vajalikud tehnilised ja korralduslikud meetmed tagamaks, et määruse (EL) 2019/1150 artikli 11 või määruse (EL) 2022/2065 artikli 20 kohaseid meediateenuse osutajate esitatud kaebusi menetletakse ja nende kohta tehakse otsus eelisjärjekorras ja põhjendamatu viivitusega. Meediateenuse osutajat võib nimetatud artiklites osutatud ettevõttesiseste kaebuste menetlemisel esindada mõni organ.

6. Kui lõike 1 kohaselt kinnituse esitanud meediateenuse osutaja leiab, et väga suure digiplatvormi pakkuja piirab või peatab korduvalt meediateenuse osutaja teenuste osutamise seoses tema pakutava sisuga ilma piisava põhjusega, peab väga suure digiplatvormi pakkuja meediateenuse osutaja taotluse korral meediateenuse osutajaga heas usus sisulist ja tulemuslikku dialoogi, et jõuda mõistliku aja jooksul mõlemat poolt rahuldava lahenduseni põhjendamatute piirangute või peatamiste lõpetamises ja nende edaspidises vältimises. Meediateenuse osutaja võib teavitada sellise dialoogi tulemustest ja üksikasjadest nõukoda ja komisjoni. Meediateenuse osutaja võib taotleda nõukoda arvamust dialoogi tulemuse kohta, sealhulgas, kui see on asjakohane, väga suure digiplatvormi pakkuja soovitatud meetmete kohta. Nõukoda teavitab oma arvamusest komisjoni.

7. Kui väga suurte digiplatvormide pakkuja lükkab käesoleva artikli lõike 1 kohaselt esitatud meediateenuse osutaja kinnituse tagasi või tunnistab selle kehtetuks või kui käesoleva artikli lõike 6 kohase dialoogi tulemusel ei leita mõlemat poolt rahuldavat lahendust, võib asjaomane meediateenuse osutaja kasutada määruse (EL) 2019/1150 artikli 12 kohast lepitusmenetlust või määruse (EL) 2022/2065 artikli 21 kohast vaidluste kohtuvälist lahendamist. Asjaomane meediateenuse osutaja võib teavitada nõukoda kõnealuse lepitusmenetluse või vaidluse kohtuvälise lahendamise tulemustest.

8. Väga suure digiplatvormi pakkuja teeb igal aastal üldsusele kättesaadavaks üksikasjaliku teabe järgmise kohta:

- a) juhtumite arv, mille puhul teenus piirati või peatati põhjusel, et lõike 1 kohaselt kinnitus esitanud meediateenuse osutaja pakutav sisu ei ole tema tingimustega kooskõlas;
- b) piiramiste või peatamiste kehtestamise põhjused, sealhulgas tema tingimustes toodud konkreetsed klauslid, millega meediateenuse osutaja sisu peeti vastuolus olevaks;
- c) meediateenuse osutajatega lõike 6 kohaselt peetud dialoogide arv;
- d) juhtumite arv, mille puhul meediateenuse osutaja poolt lõike 1 kohaselt esitatud kinnitus lükati tagasi, ja tagasilükkamise põhjused;

- e) juhtumite arv, mille puhul meediateenuse osutaja poolt lõike 1 kohaselt esitatud kinnitus tunnistati kehtetuks, ja kehtetuks tunnistamise põhjused.
9. Käesoleva artikli järjepideva ja tulemusliku rakendamise hõlbustamiseks annab komisjon välja suunised lõikes 1 osutatud funktsiooni tulemusliku rakendamise hõlbustamiseks.

Artikkel 19

Struktureeritud dialoog

1. Nõukoda korraldab väga suurte digiplatvormide pakkujate, meediateenuse osutajate esindajate ja kodanikuühiskonna esindajate vahel korrapäraselt struktureeritud dialoogi, et:
 - a) arutada artikli 18 kohaldamisel saadud kogemusi ja parimaid tavasid, sealhulgas seoses väga suurte digiplatvormide toimimise ja meediateenuse osutajate pakutava sisu modereerimise protsessidega;
 - b) edendada juurdepääsu väga suurte digiplatvormide erinevatele sõltumatu meedia pakumistele ning
 - c) seirata enesereguleerimise algatuste järgimist, mille eesmärk on kaitsta kasutajaid kahjuliku sisu, sealhulgas desinformatsiooni ning välisriigist lähtuva info manipuleerimise ja sekkumise eest.
2. Nõukoda annab lõikes 1 osutatud struktureeritud dialoogide tulemustest aru komisjonile. Võimaluse korral teeb nõukoda selliste struktureeritud dialoogide tulemused üldsusele kättesaadavaks.

Artikkel 20

Meediapakumise kohandamise õigus

1. Kasutajatel on õigus hõlpsasti muuta seadme või kasutajaliidese seadeid, sealhulgas vaikeseadeid, mis kontrollivad või haldavad juurdepääsu saateid pakkuvatele meediateenustele ja nende kasutamist, et kohandada meediapakumist vastavalt nende huvidele või eelistustele kooskõlas liidu õigusega. Käesolev lõige ei mõjuta riiklikke meetmeid direktiivi 2010/13/EL artiklite 7a või 7b rakendamiseks.
2. Lõikes 1 osutatud seadmete ja kasutajaliideste turule laskmisel tagavad tootjad, arendajad ja importijad, et sellistel seadmetel ja kasutajaliidestel on funktsioon, mis võimaldab kasutajatel vabalt ja lihtsalt igal ajal muuta seadeid, sealhulgas vaikeseadeid, mis kontrollivad või haldavad juurdepääsu pakutavatele meediateenustele ja nende kasutamist.
3. Lõikes 1 osutatud seadmete ja kasutajaliideste tootjad, arendajad ja importijad tagavad, et meediateenuse osutajate visuaalne identiteet, kelle teenustele nende seadmed ja kasutajaliidised annavad juurdepääsu, on kasutajatele järjepidevalt ja selgelt nähtav.
4. Liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid tagamaks, et lõikes 1 osutatud seadmete ja kasutajaliideste tootjad, arendajad ja importijad järgivad lõigete 2 ja 3 nõudeid.
5. Nõukoda edendab koostööd meediateenuse osutajate, standardiorganisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmade vahel, et edendada ühtlustatud standardite väljatöötamist seoses seadmete või lõikes 1 osutatud kasutajaliideste projekteerimisega või seoses selliste seadmete edastatud digitaalsete signaalidega.

5. JAGU

Hästi toimiva meediaturu meetmetele ja menetlustele esitatavad nõuded

Artikkel 21

Meediateenuse osutajaid mõjutavad riiklikud meetmed

1. Liikmesriigi võetavad seadusandlikud, regulatiivsed või haldusmeetmed, mis võivad mõjutada siseturul tegutsevate meediateenuste osutajate meedia mitmekesisust või toimetuste sõltumatust, peavad olema igakülselt põhjendatud ja proportsionaalsed. Sellised meetmed peavad olema põhjendatud, läbipaistvad, objektiivsed ja mittediskrimineerivad.
2. Iga lõikes 1 osutatud haldusmeetme vastuvõtmiseks kasutatava riigisisese menetluse suhtes kohaldatakse eelnevalt kindlaks määratud ajakava. Sellised menetlused viiakse läbi põhjendamatult viivitusega.

3. Igal meediateenuse osutajal, kelle suhtes kohaldatakse lõikes 1 osutatud regulatiivset või haldusmeedet, mis teda isiklikult ja otseselt puudutab, on lisaks õigus esitada meetme kohta kaebus apellatsioonivõimsetele organitele. See organ, mis võib olla kohus, peab olema sõltumatu asjaga seotud pooltest ja välisest sekkumisest või poliitilisest survest, mis võib ohustada tema menetluses olevate küsimuste sõltumatut hindamist. Tal peavad olema asjakohased eriteadmised, mis võimaldavad tal oma ülesandeid täita tulemuslikult ja õigeaegselt.

4. Kui lõikes 1 osutatud regulatiivne või haldusmeede tõenäoliselt mõjutab oluliselt meediateenuse osutajate tegevust meediateenuste siseturul, koostab nõukoda omal algatusel, komisjoni taotlusel või sellisest meetmest isiklikult ja otseselt puudutatud meediateenuse osutaja igakülgset põhjendatud taotluse korral meetme kohta arvamuse. Komisjon võib esitada selles küsimuses arvamuse, ilma et see piiraks talle aluslepingutega antud volitusi. Nõukoda ja komisjon teevad oma arvamused üldsusele kättesaadavaks.

5. Lõike 4 kohase arvamuse koostamiseks võivad nõukoda ja kui see on kohaldatav, komisjon nõuda asjakohast teavet riigi ametiasutustelt või organilt, kes võtab vastu meediateenuse osutajat isiklikult ja otseselt puudutava lõikes 1 osutatud regulatiivse või haldusmeetme. Asjaomane riigi ametiasutus või organ esitab selle teabe põhjendamatult viivitusega elektrooniliselt.

Artikkel 22

Meediaturu kontsentratsiooni hindamine

1. Liikmesriigid sätestavad oma riigisisese õiguse materiaalsooiguse ja menetlusnormid, mis võimaldavad meediaturu sellist kontsentratsiooni hindamist, millel võib olla oluline mõju meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatussele. Nimetatud normid peavad

- a) olema läbipaistvad, objektiivsed, proportsionaalsed ja mittediskrimineerivad;
- b) nõudma, et sellise meediaturu kontsentratsiooniga seotud osalised teataksid sellest kontsentratsioonist eelnevalt asjaomastele riigi ametiasutustele või organitele või annaksid sellistele ametiasutustele või organitele asjakohased volitused nõuda kõnealustelt osalistelt kontsentratsiooni hindamiseks vajalikku teavet;
- c) määrama hindamise eest vastutavaks riiklikud reguleerivad asutused või organid või tagama, et nad on hindamisse sisuliselt kaasatud;
- d) kehtestama eelnevalt objektiivsed, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed kriteeriumid sellisest meediaturu kontsentratsioonist teatamiseks ning mõju hindamiseks meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatussele, ning
- e) täpsustama eelnevalt ajakava selliste hindamiste lõpuleviimiseks.

Käesolevas lõikes osutatud meediaturu kontsentratsiooni hindamine on eraldiseisev liidu ja riigisisese konkurentsiooiguse valdkonna hindamistest, sealhulgas ühinemiskontrolli normides sätestatud hindamistest. See ei piira vajaduse korral määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 21 lõike 4 kohaldamist.

2. Lõikes 1 osutatud meediaturu kontsentratsiooni hindamise puhul võetakse arvesse järgmisi elemente:

- a) meediaturu kontsentratsiooni eeldatav mõju meedia mitmekesisusele, sh selle mõju avaliku arvamuse kujundamisele ja meediateenuste ja meediapakkumise mitmekesisusele, pidades silmas internetikeskkonda ning poolte huve, seoseid või tegevust teistes meedia- ja muudes ettevõtetes;
- b) toimetuse sõltumatussele kaitsemeetmed, sealhulgas meediateenuse osutajate võetud meetmed, mille eesmärk on tagada toimetuse otsuste sõltumatus;
- c) kas meediaturu kontsentratsiooniga seotud osalised jääksid ilma meediaturu kontsentratsioonita majanduslikult kestlikuks ning kas on alternatiivseid võimalusi nende majandusliku kestlikkuse tagamiseks;
- d) kui see on asjakohane, komisjoni iga-aastase õigusriigi olukorda käsitleva aruande järeldused meedia mitmekesisuse ja meediavabaduse kohta ning
- e) kui see on kohaldatav, mis tahes meediaturu kontsentratsiooniga seotud osaliste võetavad kohustused meedia mitmekesisuse ja toimetuste sõltumatussele kaitsmiseks.

3. Komisjon, keda abistab nõukoda, annab välja suunised lõike 2 punktides a, b ja c osutatud elementide kohta.
4. Kui meediaturu kontsentratsioon tõenäoliselt mõjutab meediateenuste siseturu toimimist, konsulteerib asjaomane riiklik reguleeriv asutus või organ eelnevalt nõukojaga oma hinnangu kavandi või arvamuse kavandi osas.
5. Vastavalt ajakavale, mille nõukoda kehtestab oma kodukorras, koostab nõukoda arvamuse lõikes 4 osutatud hinnangu kavandi või arvamuse kavandi kohta, võttes arvesse lõikes 2 osutatud elemente, ning edastab selle arvamuse asjaomasele riiklikule reguleerivale asutusele või organile ja komisjonile.
6. Lõikes 4 osutatud riiklik reguleeriv asutus või organ võtab lõikes 5 osutatud arvamust täiel määral arvesse. Kui riiklik reguleeriv asutus või organ arvamust täielikult või osaliselt ei järgi, esitab ta vastavalt ajakavale, mille nõukoda kehtestab oma kodukorras, nõukojale ja komisjonile põhjendatud selgituse oma seisukoha kohta.

Artikkel 23

Arvamused meediaturu kontsentratsiooni kohta

1. Kui artikli 22 kohast hindamist või konsulteerimist ei toimu, koostab nõukoda omal algatusel või komisjoni taotlusel arvamuse meediaturu kontsentratsiooni mõju kohta meedia mitmekesisusele ja toimetuste sõltumatusele, kui kõnealuse meediaturu kontsentratsioon võib mõjutada meediateenuste siseturu toimimist. Nõukoda tugineb oma arvamuses artikli 22 lõikes 2 osutatud elementidele. Nõukoda võib juhtida komisjoni tähelepanu sellisele meediaturu kontsentratsioonile.
2. Komisjon võib esitada selles küsimuses arvamuse, ilma et see piiraks talle aluslepingutega antud volitusi.
3. Nõukoda ja komisjon teevad oma käesolevas artiklis osutatud arvamused üldsusele kättesaadavaks.

6. JAGU

Majandusressursside läbipaistev ja õiglane jaotamine

Artikkel 24

Kasutajaskonna mõõtmine

1. Kasutajaskonna mõõtmise süsteemide pakkujad tagavad, et nende kasutajaskonna mõõtmise süsteemid ja nende kasutajaskonna mõõtmise süsteemides kasutatav meetodika vastavad läbipaistvuse, erapooletuse, kaasavuse, proportsionaalsuse, mittediskrimineerimise, võrreldavuse ja kontrollitavuse põhimõtetele.
2. Ilma et see piiraks ettevõtete ärisaladuste kaitset direktiivi (EL) 2016/943 artikli 2 punkti 1 tähenduses, esitavad ettevõtjad, kes pakuvad endale kuuluvaid kasutajaskonna mõõtmise süsteeme, meediateenuse osutajatele, reklaamijatele ning meediateenuse osutajate ja reklaamijate volitatud kolmandatele isikutele põhjendamatu viivituse ja tasuta täpse, üksikasjaliku, põhjaliku, arusaadava ja ajakohase teabe neis kasutajaskonna mõõtmise süsteemides kasutatava meetodika kohta.

Endale kuuluvate kasutajaskonna mõõtmise süsteemide pakkujad tagavad, et nende kasutajaskonna mõõtmise süsteemides kasutatavat meetodikat ja selle rakendamise viisi auditeeritakse sõltumatult kord aastas. Endale kuuluva kasutajaskonna mõõtmise süsteemi pakkuja esitab meediateenuse osutaja taotluse korral igale meediateenuse osutajale teabe kasutajaskonna mõõtmise tulemuste kohta, sealhulgas koondamata andmed, mis on seotud kõnealuse meediateenuse osutaja meediasisu ja meediateenustega.

Käesolev lõige ei mõjuta liidu andmekaitse- ja eraelu puutumatuse norme.

3. Liikmesriikide reguleerivad asutused või organid julgustavad kasutajaskonna mõõtmise süsteemide pakkujaid koos meediateenuse osutajate, digiplatvormide pakkujate, neid esindavate organisatsioonide ja muude huvitatud isikutega koostama käitumisjuhendeid või julgustavad kasutajaskonna mõõtmise süsteemide pakkujaid järgima meediateenuse osutajate, neid esindavate organisatsioonide ja muude huvitatud isikute poolt ühiselt kokku lepitud ja laialdaselt tunnustatud käitumisjuhendeid.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud käitumisjuhendite eesmärk on edendada korrapärast, sõltumatut ja läbipaistvat seiret nende eesmärkide tulemusliku saavutamise ja lõikes 1 osutatud põhimõtete järgimise üle, sealhulgas sõltumatute ja läbipaistvate auditite kaudu.

4. Komisjon, keda abistab nõukoda, võib anda välja suuniseid lõigete 1, 2 ja 3 kohaldamiseks praktikas, võttes asjakohasel juhul arvesse lõikes 3 osutatud käitumisjuhendeid.

5. Nõukoda edendab kasutajaskonna mõõtmise süsteemide kasutuselevõtuga seotud parimate tavade vahetamist korrapärase dialoogi kaudu liikmesriikide reguleerivate asutuste või organite esindajate, kasutajaskonna mõõtmise süsteemide pakkujate esindajate, meediateenuse osutajate esindajate, digiplatvormide pakkujate esindajate ja muude huvitatud isikute vahel.

Artikkel 25

Avaliku sektori vahendite eraldamine riikliku reklaami ning tarne- või teenuse osutamise lepingute jaoks

1. Avaliku sektori rahalisi vahendeid või muid tasusid või eeliseid, mida avaliku sektori asutused või üksused teevad otseselt või kaudselt kättesaadavaks meediateenuse osutajatele või digiplatvormide pakkujatele riiklikuks reklaamiks või meediateenuse osutajate või digiplatvormide pakkujatega sõlmitavate tarne- või teenuse osutamise lepinguteks, antakse üldsusele eelnevalt elektroonilisel ja kasutajasõbralikul viisil kättesaadavaks tehtud läbipaistvate, objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel ning avatud, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate menetluste kaudu.

Liikmesriigid püüavad tagada, et riikliku reklaami jaoks eraldatavad iga-aastased avaliku sektori kogukulud jaotatakse paljudele erinevatele turul esindatud meediateenuse osutajatele, võttes arvesse asjaomaste meediaturgude riiklikke ja kohalikke eripärasid.

Käesolev artikkel ei mõjuta riigihanke- ja kontsessioonilepingute sõlmimist liidu riigihanke normide alusel ega liidu riigiabi normide kohaldamist.

2. Avaliku sektori asutused või üksused teevad igal aastal elektroonilisel ja kasutajasõbralikul viisil avalikult kättesaadavaks teabe riikliku reklaami avaliku sektori kulude kohta. Kõnealune teave sisaldab vähemalt järgmist:

- a) nende meediateenuse osutajate või digiplatvormide pakkujate ametlikud nimed, kellelt teenuseid osteti;
- b) kui see on kohaldatav, nende kontsernide ametlikud nimed, kuhu sellised punktis a osutatud meediateenuse osutajad või digiplatvormide pakkujad kuuluvad, ning
- c) aastas kokku kulutatud summa ning meediateenuse osutaja või digiplatvormi pakkuja kohta kulutatud iga-aastane summa.

Liikmesriigid võivad esimese lõigu punktis b sätestatud kohustustest vabastada alla 100 000 elanikuga territoriaalüksuste piirkondlikud omavalitsused ning selliste piirkondlike omavalitsuste otsese või kaudse kontrolli all olevad üksused.

3. Liikmesriikide reguleerivad asutused või organid või muud liikmesriikide pädevad sõltumatud asutused või organid seiravad lõikes 2 loetletud teabele tuginedes riikliku reklaami jaotamist meediateenuse osutajatele ja digiplatvormide pakkujatele ning annavad selle kohta igal aastal aru. Kõnealused aastaaruanded tehakse üldsusele kergesti juurdepääsetaval viisil kättesaadavaks.

Selleks et hinnata lõike 2 kohaselt kättesaadavaks tehtud riiklikku reklaami käsitleva teabe täielikkust, võivad liikmesriikide reguleerivad asutused või organid või muud liikmesriikide pädevad sõltumatud asutused või organid nõuda lõike 2 esimeses lõigus osutatud avaliku sektori asutustelt või üksustelt lisateavet, muu hulgas üksikasjalikumate teavete lõikes 1 osutatud kriteeriumide ja korra kohaldamise kohta.

Kui seiret, hindamist ja aruandlust teostavad muud liikmesriikide pädevad sõltumatud asutused või organid, teavitavad nad sellest nõuetekohaselt liikmesriikide reguleerivaid asutusi või organeid.

IV PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 26

Seire

1. Komisjon tagab meediateenuste siseturu, sealhulgas selle toimimise ja vastupidavusega seotud riskide ning edusammude sõltumatu ja pideva seire (edaspidi „seire“). Kõnealuse seire tulemuste üle konsulteeritakse nõukojaga ning need tulemused edastatakse kontaktkomiteele, kellega neid arutatakse.

2. Komisjon määrab nõukojaga konsulteerides kindlaks põhilised tulemusnäitajad, objektiivsuse tagamise metodoloogilised kaitsemeetmed ja teadlaste valikukriteeriumid seire jaoks.
3. Seire hõlmab järgmist:
 - a) kõigi liikmesriikide meediaturgude üksikasjalik analüüs, muu hulgas seoses meedia kontsentratsiooni taseme ning välisriigist lähtuva info manipuleerimise ja sekkumisega;
 - b) ülevaade ja tulevikku suunatud hinnang meediateenuste siseturu kui terviku toimimise kohta, sealhulgas seoses digiplatvormide mõjuga;
 - c) ülevaade ohtudest meedia mitmekesisusele ja meediateenuse osutajate toimetuste sõltumatusel, kui need võivad mõjutada siseturu toimimist;
 - d) ülevaade meetmetest, mida meediateenuse osutajad on võtnud toimetussüste sõltumatuse tagamiseks;
 - e) üksikasjalik ülevaade raamistikest ja tavadest seoses avaliku sektori vahendite eraldamisega riikliku reklaami jaoks.
4. Seiret tehakse igal aastal. Seire tulemused, sealhulgas selleks kasutatud metoodika ja andmed, tehakse üldsusele kättesaadavaks ja esitatakse igal aastal Euroopa Parlamendile.

Artikkel 27

Hindamine ja aruandlus

1. Hiljemalt 8. augustiks 2028 ja pärast seda iga nelja aasta järel hindab komisjon käesolevat määrust ja esitab selle kohta aruande Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.
2. Esmakordses käesoleva artikli lõikes 1 osutatud hindamises uurib komisjon eelkõige artiklis 11 osutatud nõukoja sekretariaadi toimimise tulemuslikkust, sealhulgas vahendite piisavust seoses sekretariaadi ülesannete täitmisega.
3. Komisjoni taotlusel saadavad liikmesriigid ja nõukoda talle lõike 1 kohaldamiseks asjakohase teabe.
4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud hindamiste läbiviimisel võtab komisjon arvesse järgmist:
 - a) Euroopa Parlamendi, nõukogu ja muude asjaomaste organite või allikate seisukohad ja järeldused;
 - b) asjakohastel foorumitel toimunud asjakohaste arutelude tulemused;
 - c) nõukoja väljaantud asjakohased dokumendid;
 - d) artiklis 26 osutatud seire tulemused.
5. Lõikes 1 osutatud aruandele võib asjakohasel juhul lisada ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.

Artikkel 28

Direktiivi 2010/13/EL muutmine

Direktiivi 2010/13/EL muudetakse järgmiselt:

- 1) artikkel 30b jäetakse välja;
- 2) viiteid direktiivi 2010/13/EL artiklile 30b käsitatakse viidetena käesoleva määruse artikli 13 lõike 1 punktile c.

Artikkel 29

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 8. augustist 2025. Siiski:

- a) artiklit 3 kohaldatakse alates 8. novembrist 2024;

- b) artikli 4 lõikeid 1 ja 2, artikli 6 lõiget 3, artikleid 7–13 ja artiklit 28 kohaldatakse alates 8. veebruarist 2025;
- c) artikleid 14–17 kohaldatakse alates 8. maist 2025;
- d) artiklit 20 kohaldatakse alates 8. maist 2027.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 11. aprill 2024

Euroopa Parlamendi nimel

eesistuja

R. METSOLA

Nõukogu nimel

eesistuja

B. DALLE